

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЛІНГВІСТИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра англійської і німецької філології та перекладу
імені професора І.В. Корунця

Кваліфікаційна робота магістра з перекладознавства
на тему: «Засоби вираження аргументативності в англійськомовному мас-медійному дискурсі та особливості їх передачі українською мовою»

Студентки групи МПа 52-19
факультету перекладознавства
освітньо-професійної програми
Перекладознавство: професійно-орієнтований переклад (англійська мова і друга іноземна мова)
за спеціальністю 035 Філологія
Лиман Марини Костянтинівни

Допущена до захисту
« ____ » _____ 2020 року

Завідувач кафедри англійської і німецької
філології та перекладу імені професора
І. В. Корунця

_____ проф. Ніконова В.Г.
(підпис) (ПІБ)

Науковий керівник:
кандидат філологічних наук,
доцент Мелешкевич Л.М.

Національна шкала

Кількість балів:

Оцінка: ЄКТС

Київ – 2020

MINISTRY OF EDUCATION AND SCIENCE OF UKRAINE

KYIV NATIONAL LINGUISTIC UNIVERSITY

Korunets Department of English and German Philology and Translation

Master Degree Thesis in Translation Studies

under the title: “Means of expressing argumentativeness in English mass media discourse and specificity of their rendering into Ukrainian”

Group MPa 55-20
School of translation studies
Educational Programme Translation
Studies: Specialized Translation (English
and Second Foreign Language)
Majoring 035 Philology
Maryna K. Lyman

Research supervisor:
V.G. Nikonova
Doctor of Philology,
Full Professor

Kyiv – 2020

Київський національний лінгвістичний університет
Кафедра англійської і німецької філології та перекладу
імені професора І. В. Корунця

Затверджую:

Завідувач кафедри англійської і німецької філології
та перекладу імені професора І.В. Корунця
_____ (підпис)

д.ф.н., проф. Ніконова В.Г.
“10” вересня 2019 р.

ЗАВДАННЯ
на кваліфікаційну роботу магістра з перекладознавства

студентки 2 курсу МПа 52-19 групи факультету перекладознавства КНЛУ
Лиман Марини Костянтинівни

(ПІБ студента)

спеціальності 035 Філологія, спеціалізації 035.041 Германські мови і літератури (переклад включно), перша – англійська, освітньо-професійної програми Перекладознавство: професійно-орієнтований переклад (англійська мова і друга іноземна мова)

Тема роботи Засоби вираження аргументативності в англійськомовному мас-медійному дискурсі та особливості їх передачі українською мовою

Науковий керівник кандидат філологічних наук, доцент Мелешкевич Л.М.

Дата видачі завдання “10” вересня 2019 р.

Графік виконання кваліфікаційної роботи магістра з перекладознавства

№ п/п	Найменування частин і план кваліфікаційної роботи	Графік виконання	Підписи студента і керівника
1.	Аналіз наукових першоджерел і складання бібліографії	Жовтень 2019 р.	
2.	Написання теоретичної частини кваліфікаційної роботи (розділ 1)	Листопад 2019 р.	
3.	Добір мовного матеріалу тексту і складання Додатку (100 англійськомовних речень та їх переклад)	Грудень 2019 р.	
4.	Аналіз мовного матеріалу тексту, який досліджується, і написання аналітичної частини кваліфікаційної роботи (розділ 2)	Березень 2020 р.	
5.	Проведення перекладацького аналізу досліджуваного мовного явища і написання практичної частини кваліфікаційної роботи (розділ 3)	Травень 2020 р.	
6.	Написання вступу і висновків дослідження, подання завершеної кваліфікаційної роботи науковому керівнику для попереднього перегляду	Вересень 2020 р.	
7.	Попередній захист кваліфікаційної роботи і подання завершеної кваліфікаційної роботи на кафедру	07 жовтня 2020 р.	
8.	Оформлення документації (відгуки) і підготовка презентації до захисту кваліфікаційної роботи	Жовтень 2020 р.	
9.	Захист кваліфікаційної роботи магістра з перекладознавства	Грудень 2020 р.	

Науковий керівник _____ (підпис)

Студент _____ (підпис)

**ВІДГУК НАУКОВОГО КЕРІВНИКА
НА КВАЛІФІКАЦІЙНУ РОБОТУ МАГІСТРА З ПЕРЕКЛАДОЗНАВСТВА**

студентки 2 курсу МПа 52-19 групи факультету перекладознавства спеціальності 035 Філологія, спеціалізації 035.041 Германські мови і літератури (переклад включно), перша – англійська, освітньо-професійної програми Перекладознавство: професійно-орієнтований переклад (англійська мова і друга іноземна мова)

Лиман Марини Костянтинівни
(ПІБ студента)

за темою Засоби вираження аргументативності в англійськомовному мас-медійному дискурсі та особливості їх передачі українською мовою.

Відповідність кваліфікаційної роботи нормативним вимогам (необхідне позначити √ або +)		
1.	Наявність основних структурних компонентів	☐ усі компоненти присутні , ☐ один компонент відсутній ☐ декілька компонентів відсутні
2.	Відповідність оформлення, посилань і списку використаних джерел нормативним вимогам	☐ повна відповідність ☐ незначні помилки в оформленні ☐ оформлення неправильне
3.	Відповідність побудови вступу нормативним вимогам	☐ повна відповідність ☐ відповідність неповна ☐ не відповідає вимогам
4.	Відповідність огляду наукової літератури нормативним вимогам	☐ повна відповідність ☐ відповідність неповна ☐ не відповідає вимогам
5.	Відповідність аналітичної частини дослідження заявленій меті та завданням	☐ повна відповідність ☐ відповідність неповна ☐ не відповідає вимогам
6.	Відповідність практичної частини дослідження нормативним вимогам	☐ повна відповідність ☐ відповідність неповна ☐ не відповідає вимогам
7.	Відповідність висновків результатам теоретичної та практичної складових дослідження	☐ повна відповідність ☐ відповідність неповна ☐ не відповідає вимогам

Особиста думка керівника _____

Кваліфікаційна робота Лиман М.К. може бути (не може бути)
(ПІБ студента)
рекомендована до захисту

(підпис керівника)

(Мелешкевич Л.М.)
(ПІБ керівника)

” ” _____ 2020 рок

РЕЦЕНЗІЯ НА КВАЛІФІКАЦІЙНУ РОБОТУ МАГІСТРА З ПЕРЕКЛАДОЗНАВСТВА

студентки 2 курсу МПа 52-19 групи факультету перекладознавства

спеціальності 035 Філологія, спеціалізації 035.041 Германські мови і літератури (переклад включно), перша – англійська, освітньо-професійної програми Перекладознавство: професійно-орієнтований переклад (англійська мова і друга іноземна мова)

Лиман Марини Костянтинівни

(ПІБ студента)

за темою Засоби вираження аргументативності в англійськомовному мас-медійному дискурсі та особливості їх передачі українською мовою

	Критерії	Оцінка в балах
1.	Наявність основних компонентів структури роботи — <i>загалом 10 балів</i> (усі компоненти присутні – 10 , один компонент відсутній – 5 , декілька компонентів відсутні – 0)	
2.	Відповідність оформлення роботи, посилань і списку використаних джерел нормативним вимогам до кваліфікаційної роботи — <i>загалом 10 балів</i> (повна відповідність – 10 , поодинокі огріхи у форматуванні – 8 , незначні помилки в оформленні – 6 , значні помилки в оформленні – 4 , оформлення переважно не відповідає вимогам – 0)	
3.	Відповідність побудови вступу нормативним вимогам — <i>загалом 10 балів</i> (повна відповідність – 10 , поодинокі огріхи стилістичного характеру – 8 , несуттєві помилки у формулюваннях – 6 , суттєві помилки у формулюваннях – 4 , не відповідає вимогам за структурою і змістом – 0)	
4.	Відповідність огляду наукової літератури нормативним вимогам — <i>загалом 10 балів</i> (повна відповідність – 10 , несуттєві помилки у формулюваннях – 8 , недостатня кількість проаналізованих іноземних джерел (мін. 30%) – 6 , відсутній критичний аналіз наукових праць – 4 , не відповідає вимогам за структурою і змістом – 0)	
5.	Відповідність аналітичної частини дослідження заявленій меті та завданням — <i>загалом 10 балів</i> (повна відповідність – 10 , несуттєві огріхи стилістичного характеру – 8 , несуттєві помилки при аналізі фактичного матеріалу – 6 , суттєві помилки при аналізі фактичного матеріалу – 4 , відсутність власного аналізу фактичного матеріалу (100 речень) – 0)	
6.	Відповідність практичної частини дослідження нормативним вимогам — <i>загалом 10 балів</i> (повна відповідність – 10 , несуттєві огріхи стилістичного характеру – 8 , несуттєві помилки при перекладі фактичного матеріалу – 6 , суттєві помилки при перекладі й аналізі фактичного матеріалу – 4 , відсутність перекладацького аналізу фактичного матеріалу (100 речень) – 0)	
7.	Відповідність висновків результатам теоретичної та практичної складових дослідження — <i>загалом 10 балів</i> (повна відповідність – 10 , несуттєві огріхи стилістичного характеру – 8 , неповне висвітлення результатів дослідження – 6 , часткове висвітлення результатів дослідження – 4 , не відповідає результатам дослідження – 0)	

Усього набрано балів: _____

(ПІБ рецензента)

(підпис рецензента)

” ”

_____ 2020 р

ЗМІСТ

ВСТУП	1
РОЗДІЛ 1	
ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ДОСЛІДЖЕННЯ КАТЕГОРІЇ АРГУМЕНТАТИВНОСТІ У СУЧАСНІЙ ЛІНГВІСТИЦІ ТА ПЕРЕКЛАДОЗНАВСТВІ	4
1.1 Визначення поняття «аргументація».....	4
1.2 Типи аргументації як проблема перекладу.....	10
1.3 Лінгвістичні засади вивчення мас-медійного дискурсу.....	24
Висновки до розділу 1	36
РОЗДІЛ 2	
АРГУМЕНТАТИВНА КОМУНІКАЦІЯ У СУЧАСНОМУ АНГЛІЙСЬКОМОВНОМУ МАС-МЕДІЙНОМУ ДИСКУРСІ	37
2.1 Семантична класифікація аргументативності у мас-медійному дискурсі.....	37
2.2 Аргументативність у мас-медійному дискурсі.....	40
2.3 Прагматичні функції аргументативності у мас-медійному дискурсі ...	47
Висновки до розділу 2.....	54
РОЗДІЛ 3	
ВІДТВОРЕННЯ АРГУМЕНТАТИВНОСТІ У ПЕРЕКЛАДІ ТЕКСТІВ МАС-МЕДІЙНОГО ДИСКУРСУ	55
3.1 Способи еквівалентного відтворення аргументативності в українських перекладах текстів англійськомовного мас-медійного дискурсу.....	55
3.2 Застосування перекладацьких трансформації для збереження прагматичних функцій аргументативності.....	57
Висновки до розділу 3.....	68

ВИСНОВКИ	69
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	72
СПИСОК ДОВІДКОВОЇ ЛІТЕРАТУРИ	80
СПИСОК ДЖЕРЕЛ ІЛЮСТРАТИВНОГО МАТЕРІАЛУ.....	80
ДОДАТОК	82
SUMMARY.....	103

ВСТУП

На даному етапі розвитку досліджень у лінгвістиці досить серйозне значення отримали дослідження, що проводяться в рамках аналізу дискурсу, у межах якого отримує достатньо успішний розвиток аргументативний аналіз. Цей напрямок знаходиться в пошуку уточнення параметрів у визначенні аргументації. Таке положення пов'язано з тим, що, перш за все, аргументація є об'єктом логічної науки, внаслідок чого в загальному напрямку аргументативного аналізу вона продовжує відчувати на собі дію формально-логічного апарату, а також з тим, що відокремлювані особливості аргументації становлять собою розрізненні дослідження в процесі аналізу на матеріалі мови та потребують цілісної інтерпретації.

Спілкування є потенційним компонентом будь-якої людської діяльності, що здійснюється як одним індивідом, так і колективом людей. Мовленнєве спілкування дає можливість передавати та засвоювати соціальний досвід, будувати особистість та допомагає створювати емоційні відносини індивідів. У результаті чого реалізується нормальна потреба людини у вираженні своїх міркувань, отриманні нової інформації та інтерпретації смислу на підґрунті особистого досвіду. Будь-який вислів має потенційну властивість вносити зміни в ментальний простір та в систему знань адресата. Процес комунікації в такому разі може розглядатися як постійне емоційне та смислове вторгнення перебудови особистої системи координат в картині світу. Мовленнєвий акт, що навмисно діє на когнітивне сприйняття дійсності суб'єкту та спонукає до змін в його ментальних просторах, відноситься до проявлень впливу мовлення. Будь-який мовленнєвий вплив ґрунтується на мотиві адресанта мовленнєвого акту. З власних цілей та намірів впливає, що адресант мовленнєвого твору будуватиме логічну та змістову схему всього тексту. Адресант прагне, залежно від особистих установок та мотивів, впевнити співбесідника в правдивості своїх уявлень, або проінформувати про будь-який факт. Головне в цьому мовленнєвому акті для адресанта – вплив на систему світогляду адресата за допомогою засобів мови.

Об'єкт дослідження – аргументативність як засіб впливу в англійськомовному мас-медійному дискурсі.

Предмет дослідження засоби вираження аргументативності в англійськомовному мас-медійному дискурсі та особливості їх відтворення українською мовою.

Матеріалом дослідження слугують англійськомовні медійні тексти, розміщені в мережі Інтернет на офіційних новинних сайтах Великобританії (BBC News, The Guardian) та США (Fox News, NY Daily News, ABC News).

Мета роботи полягає у виявленні та визначенні особливостей реалізації категорії аргументативності у мас-медійних текстах та особливості їх передачі українською мовою.

У зв'язку з метою в даному проєкті поставлені наступні задачі:

1. узагальнити підходи до вивчення аргументативності як проблеми сучасної лінгвістики та перекладознавства;
2. виявити засоби аргументативності в англійськомовному мас-медійному дискурсі;
3. дослідити специфіку англійськомовного мас-медійного дискурсу;
4. встановити та проаналізувати особливості перекладу категорії аргументативності у англійськомовному мас-медійному дискурсі з використанням перекладацьких трансформацій.

Для вирішення завдань були використані такі **методи дослідження**. Для вирішення завдань застосовано такі методи дослідження:

- аналітичний метод для систематизації наукової літератури з теми дослідження;
- метод суцільного відбирання для визначення матеріалу дослідження;
- метод лінгвістичного опису та спостереження для систематизації та інтерпретації характерних структурно-семантичних особливостей аргументативності в мас-медійному дискурсі;
- метод рефлексії для виявлення шляхів розв'язання проблем перекладу суспільно-політичної лексики в публіцистичному дискурсі;

- контекстуально-інтерпретаційний метод для визначення стратегій впливу на реципієнта;
- методика співставного аналізу тексту оригіналу та тексту перекладу.

Актуальність теми пов'язана з тим, що останнім часом зростає інтерес до вивчення засобів аргументації, до яких відносяться мовленнєві засоби, метою яких є вплив, який без чіткої логічної аргументації не може бути ефективним. Також вважаємо важливим відмітити, що логіка виникла з практики аргументації в ході обговорень, публічних спорів та протистоянь звинувачень та захисту в судових справах. Як наслідок цього, її закони та правила стали найважливішим засобом спілкування між людьми. Логічна аргументація зорієнтована на розум, а не на почуття та емоції людей, на відміну від моральних, психологічних або інших засобів переконання, й тому має особливий вплив.

Практична значимість роботи полягає в тому, що результати даного дослідження можуть використовуватися як відправні дані для розробки спецкурсів з лінгвістики, риторики, стилістики та прагматики.

Структуру дипломної роботи зумовлено науковою логікою дослідження, його метою та поставленими завданнями. Робота складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел (89 найменувань) та додатків. Загальний обсяг роботи – 104 сторінки.

РОЗДІЛ 1

ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ДОСЛІДЖЕННЯ КАТЕГОРІЇ АРГУМЕНТАТИВНОСТІ У СУЧАСНІЙ ЛІНГВІСТИЦІ ТА ПЕРЕКЛАДОЗНАВСТВІ

1.1. Визначення поняття «аргументація»

Ще в давні часи аргументація стала предметом роздуми і дослідження для великих умів людства. Розробці проблем аргументації присвячували свої зусилля філософи Давнього Китаю та Індії.

Проблеми аргументації займали Протагора і Сократа, Платона і Аристотеля. На думку А. Алексєєва, пошуки Аристотелем відповіді на питання, як потрібно аргументувати і як не слід цього робити, стали однією з відправних точок у створенні такої науки, як логіка [12: 18].

Різке зростання інтересу до проблем аргументації сталося в 60-х роках ХХ століття, і пов'язано з іменами Х. Перельмана, Г. Джонстона і С. Тулміна. На перший план вийшли питання про природу феномена аргументації, про місце і роль людського «Я» в сфері аргументації і свободи, аргументації і доказів, аргументації і міжособистісних відносин [34: 358].

На думку Х. Перельмана і Л. Олбрехт-тітек, аргументація представлялася як технічна діяльність з метою переконання аудиторії для підвищення ступеня її схильності, схвалення цінностей або ієрархії цінностей, які подаються і захищаються аргументатором [35: 5].

Пізніші дефініції аргументації розширюють і доповнюють трактування її природи. Так, Ф. ван емерит визначає аргументацію як «вербальну, соціальну і раціональну діяльність, метою якої є переконання розумної особистості в істинності тези з допомогою сукупності тверджень, які або доводять, або спростовують тезу» [4: 34].

В роботі І.Ю. Логінової під аргументацій розуміється вербальні, раціональний діяльності, спрямована на досягнення прийняття аудиторії точки

зору виступаючого, і що протікають в певному історична, соціальному і культурному контекстах [4: 350].

Згідно Г.А. Брутян термін аргументації, зазначав у ролі її сутнісної ознак ту обставину, що в ході аргументації «створюється переконання в істинності тез і хибності антитезисів як у самого доводить, так і в опонента» [14: 8].

Так як в процесі аргументації оратор прагне привести докази і підтвердження на захист своєї точки зору, і тим самим заповнити в його обґрунтування тверджень або припущень аудиторії, важливим значення має зворотний зв'язок одержувача інформації. Залежно від її реакції коригувати свої аргументи або змінювати їх.

Метою аргументації або переконання є досягнення згоди з аудиторією.

Якщо аргументація є предметом досліджень і вивчення, то існує певне замовлення на ці дослідження. Знання того, як відбувається зміна поглядів індивідів і прийняття їм певної точки зоряний, дозволяє:

- 1) вплив на концептуальну картину світу і здійснювати влади;
- 2) бути вільним від маніпуляцій;
- 3) поступово звільнитися від впливу і стає здатним приймати самостійні рішення [16: 418].

Згідно А.А. Маркович, аргументацію на увазі як комунікативні діяльності, що має на меті переконань в прийнятності якихось положень, здійснювану через побудову тексту в соціальному контексті. Акцент на комунікативність в процесі аргументації вважає обмін інформацією, адресата і адресанта, тобто діалогічність і соціальний контекст діяльності.

Багато дослідників роблять свої визначення аргументації за допомогою ряду положень:

- 1) аргументація є соціальна діяльність;
- 2) аргументація є інтелектуальним діяльністю;
- 3) аргументація є вербальна діяльність;
- 4) аргументація відноситься до питання думки;
- 5) метою аргументації є виправдань або спростування думки;

б) аргументація включає з набору тверджень;

7) аргументація спрямована на отримання схвалення від аудиторії [18: 344].

Згідно А.І. Тимофєєву аргументація – це спосіб міркувань, в процесі якого висувається деякий стан, який потрібно доводити тезами:

- дається оцінка підставою і тези докази, так само як і підстав, і тези спростування;

- спростовується антитеза;

- доводиться теза;

- створюється переконання в істинності тези і хибності антитези як у того, хто доводить, так і у його опонентів;

- обґрунтовується доцільність прийняття тези з метою вироблення активного ставлення до реалізації певних програм, заходи, передбачені на доказуваного положення [20: 13].

На думку А.А. Івіна аргументація – «це приведення доводів з метою зміни позиції або переконань іншої сторони» [18: 7].

Для аргументації, продовжує автор, характерні такі риси:

- аргументація завжди виражена в мові, має форму вимовлених або написаних тверджень; теорія аргументації досліджує взаємозв'язку цих тверджень, а не ті думки, ідеї, мотиви, які стоять за ними;

- аргументація є цілеспрямованою діяльністю: вона має своїм завданням посилення або ослаблення чийось переконань;

- аргументація – це соціальна діяльність, оскільки вона спрямована на іншу людину або інших людей,

Термін «аргументація» має декілька визначень, що ускладнює вивчення цього феномена [26: 155]. Г. М. Костюшкіна, наприклад, пропонує розділяти вивчення мовного міркування, яке має бути протиставлене формальному спілкуванню, та вивчення аргументації, функція якої орієнтувати дискурс та тим самим слугувати способом впливу на іншого реципієнта [26: 157].

Поняття «аргументація» все частіше зустрічається в науковій літературі, як у філософській, так й у філологічній. Інше розуміння аргументації знаходимо в

представників голландської школи аргументації Ф. ван Еемерена та Р. Гроотендорста. В основі цього визначення полягає соціальна діяльність, що направлена на інших людей. Вони розуміють аргументацію як «вербальну, соціальну та розумову діяльність, направлену на переконання раціонального судді в (не)припустимості даної вираженої думки за допомогою висунення певних поєднань пропозицій (аргументів), які розраховані на доказ (спростування) вираженої думки» [18: 14]. Вираз «раціональний суддя» означає розумного носія мови, в якому мовець бачить людину, яка оцінює те, що він говорить.

Мовець виходить з того, що раціональний суддя намагатиметься найбільш правильно оцінити, прийнятна або неприйнятна дана аргументація, тобто буде судити про аргументацію по тому вкладу, який вона вносить у рішення суперечки [17: 20].

Отже, аргументація – це текстовий результат комбінації різних складових, який залежить від наміру переконання. Цей текст, повністю або частково, може бути представлений у діалогічній формі (інтерлокутивна аргументація), монологічній письмовій або усній (монолокутивна аргументація), і в цьому плані можуть бути використанні вирази «розгорнути добру аргументацію», «мати добрі аргументи» та ін [26: 157].

У сучасній літературі з теорії аргументації переважає думка про те, що аргументація має універсальний характер незалежно від соціального, класового, національного факторів. Але різні сфери, в яких вона використовується, надають аргументації та процесу аргументування свій відтінок. Аргументація у сфері наукових відносин розглядається в якості специфічної форми діяльності [19: 58].

Аргументи, що використовуються в наукових дискусіях, наприклад, призначені для обґрунтування закономірностей причинно-слідчих зв'язків у природі. Існує така думка, що наукова аргументація пов'язана з обґрунтуванням фактів та закономірностей їх зв'язку безвідносно до того, хто їх доказує або спростовує, хто висуває ті чи інші тези, з якою метою це робиться, які мотиви особистого характеру спонукають до цього учасників дискусії. «Докази

істинності будь-якої тези в науці не мають нічого спільного з тим, які шари суспільства представляє автор висунутого положення, чий інтереси він виражає» [30: 101].

На основі викладеного матеріалу стає можливим сформулювати визначення аргументації, якого ми будемо дотримуватись під час аналізу ролі аргументації в організації наукового тексту. Ми беремо за основу визначення, наведене вченим В. І. Карасиком, який визначає аргументацію як особливий тип комунікації, який впливає певним чином на свідомість людини та організований згідно з прийнятими в даному мовленнєвому соціумі нормами ведення аргументативного дискурсу [24: 98].

Ключовим аспектом аргументації є обґрунтування, або підведення обґрунтувань до доводу або міркування в результаті критичного осмислення суті предмета, що обговорюється. Головними аспектами аргументації є: фактуальний, який базується на фактах, що використовуються в якості аргументу; риторичний, який враховує форми та стилі мовленнєвого впливу; аксіологічний, що пропонує ціннісний підбір аргументів; етичний, що забезпечує моральну припустимість аргументів; логічний, який забезпечує послідовність та несуперечність аргументів; естетичний, що апелює до інтелектуальних основ мистецтва діалогу та естетики спілкування [6: 49].

Коли ми визначаємо структуру аргументації, ми вважаємо доцільним розмежувати поняття доказу та аргументації, виділяючи при цьому значущість доказу, набутого з часом, та діалогічність, а отже й ситуативність аргументації. Також необхідно відзначити, що доказ має тричленну структуру, що містить тезу (або положення, яке потребує обґрунтування своєї істинності), аргументи (або докази, які утворюють основу доведення тези) та демонстрацію (послідовну логіку судження, яка веде від аргументів до тези) [8: 37].

Щодо аргументації, то її структура ускладнюється вводом комунікативних компонентів. Так, нарівні з тезою, аргументи та демонстрація враховують: термінологію, яка набуває особливої актуальності в тексті, оскільки аргументація будується в межах особливих концептів, що є притаманними тій чи

іншій сфері знань, автор (адресант), котрий виступає інтерпретатором думки, та адресат, на якого націлена демонстрація.

Аргументація у дискурсі, яка є невід’ємним елементом комунікації, з’являється не тільки як логічна процедура, а як інтелектуальна діяльність, що направлена на аналіз та відбір обґрунтувань та доказів, на розглядання альтернативних версій та оцінку їхніх логічних наслідків з наступним синтезом поглядів та підбирання адекватних засобів з’ясування та пояснення [62: 37].

Типовими операціями вважають обґрунтування висновку, висунення гіпотези та постановку проблеми дослідження, вступ та пояснення поняття, приведення фактів та доказів, аргументативність, підбивання підсумків.

Саме на цій точці зору базується модель CARS (Creating a Research Space), запропонованою Дж. Свейлзом. Ця модель представляє послідовність рекурентно впорядкованих аргументативних дій та кроків (“argumentative moves and steps” – “recurring and regularized argumentative events”), які структурують повідомлення. Першою такою аргументативною дією є визначення сфери дослідження (establishing a territory) на базі визначення теми, її актуальності та аналізі попередніх досліджень. Другою такою дією Дж. Свейлз вважає визначення своєї ніши у встановленій сфері дослідження (establishing a niche) за допомогою виділення прогалів у попередніх дослідженнях. Третьою аргументативною дією моделі є заповнення відмічених прогалів новим знанням (occupying the niche) за допомогою визначення мети та завдань дослідження і пояснення методів й інструментів, що використовуються в дослідженні [62: 26].

Таким чином, аргументація – це процес переконання реципієнта у правдивості та сприйнятності повідомленої інформації, що реалізується за допомогою певних мовних засобів, фактів, логічних доказів тощо. Аргументативність – це властивість текстів, що полягає в наявності аргументних елементів, спрямованих на те, щоб чинити певний вплив на адресатів.

1.2. Типи аргументації як проблема перекладу

Залежно від принципів, узятих за основу класифікації, існують різні види аргументації. В логіці вони діляться на теоретичні та емпіричні. Ядро прийомів емпіричної аргументації складають засоби емпіричного обґрунтування знань, які також називаються «підтвердженням», або «верифікацією». Пряме підтвердження – це безпосереднє спостереження тих явищ, про котрі йдеться у ствердженні, що обґрунтовується [9: 46]. Це індуктивна аргументація. Чуттєвий досвід людини – її почуття та сприйняття – джерело знань, що єднає її зі світом. Обґрунтування шляхом посилання на досвід дає впевненість в істинності таких тверджень, як, наприклад, “It is cold”, “The snow is white”. Але навіть у таких простих конструкціях немає «чистого» чуттєвого споглядання. В людини воно завжди пронизане міркуванням, без розуміння та без поняття вона не може висловити наочні факти, особливо в науковій аргументації, де все засновано на точних знаннях, логіці та розважливості.

Загальні твердження, закони, принципи та ін. не можуть засновуватися лише на емпіричності, посиланням лише на досвід. Вони вимагають також теоретичного обґрунтування, яке спирається на міркування та посиляється на інші прийняті твердження. Без цього немає ні абстрактного, теоретичного знання, ні добре обґрунтованих переконань [13: 67].

Теорії, концепції та інші узагальнення емпіричного матеріалу, тобто емпірична аргументація, завжди потребують підтвердження від теоретичної аргументації. Саме теоретичні міркування є звичайно вирішальними під час вибору однієї з концепцій, що конкретизуються. Цей тип аргументації представлений дедуктивними висновками [13: 75].

Також існує ще один тип аргументації – це риторична аргументація, яка орієнтується на емоційний вплив. Далі ми розглянемо детальніше декілька видів аргументації.

Всі багатообразні засоби універсальної аргументації поділяються на емпіричні та теоретичні. Емпірична аргументація – аргументація, невід’ємним елементом якої є посилання на досвід, на емпіричні дані [13: 77].

Теоретична аргументація – аргументація, що спирається на міркування та не використовує безпосередньо посиланнями на досвід [13: 79]. Різниця між емпіричною та теоретичною аргументацією відносна, як і сама межа між емпіричними та теоретичними знаннями. Бувають випадки, коли в одному й тому ж процесі аргументації поєднуються посилання на досвід та теоретичні міркування.

Суть прийомів емпіричної аргументації складають засоби емпіричного обґрунтування знань, що також називаються підтвердженням або верифікацією. Підтвердження може бути прямим, або безпосереднім, та непрямим [3: 47].

Однак, емпірична аргументація не зводиться тільки до підтвердження. В процесі аргументації емпіричні дані можна використовувати не лише для ствердження. Так, приклади та ілюстрації, які грають важливу роль в аргументації, не відносяться до прийнятних засобів емпіричного підтвердження. Окрім цього, в аргументації посилання на досвід можуть бути заздалегідь несумлінним, що виключається самою думкою поняття підтвердження [1: 23].

Дедуктивна аргументація є одним з основних засобів теоретичної аргументації.

Дедуктивне міркування – це такий вид аргументативного висновку, в якому певне твердження виникає логічно з інших тверджень [61: 346].

За дедуктивної аргументації виводиться теза, що ґрунтується з інших, раніше прийнятих тверджень [61: 348]. Тобто, якщо запропоновану тезу можна вивести дедуктивним шляхом з вже встановлених тверджень, це значить, що вона також прийнятна, як й самі твердження.

У звичайних процесах аргументації частини дедуктивного обґрунтування як правило з'являються у скороченій формі. Іноді результат дедукції схожий на спостереження, а не на висновок [17: 36]. Може видатись, що дедуктивне обґрунтування є найкращим засобом обґрунтування, тому що воно надає твердженню, що обґрунтовується, таку ж твердість, яке притаманна посилю. Однак, така оцінка була б значно завищеною. Визначити нові загальні положення з підтверджених істин можна не завжди. Найцікавіші, значущі твердження, які

можуть бути посиленнями обґрунтування зазвичай є загальними й не можуть бути наслідками наявних істин.

Також варто відзначити, що дедукція необхідна для систематизації теорії, простежування логічних зв'язків в твердженнях, побудови пояснень, що спираються на загальні принципи, запропоновані теорією. Хоча дедукція й допомагає виводити окремі твердження з загальних, наприклад, аксіом, наукових законів тощо, але вона нічого не говорить про те, як доходять до цих загальних істин.

Міркування, в яких на підставі досліджень окремих випадків доходять висновків про невивчені випадки або весь їхній клас загалом, називають індуктивними. Термін «індукція» в перекладі з латинської мови значить «наведення» та добре відображає характер таких міркувань, які приводять нас до істини. На відміну від дедуктивних висновків, в індуктивних посилення та завершення законом логіки ніяк не зв'язані між собою, й логічний висновок не витікає з посилення. Вірогідність посилення не забезпечує вірогідності висновку. Він витікає з деякою ймовірністю. Тому завершення індукції має не достовірний, а тільки правдоподібний, або ймовірнісний характер.

Логічні докази – застосування думок, прикладів, статичних даних, компетентних поглядів, метою яких є викликати переконання та відповідну дію. Індуктивні висновки завжди були основними засобами набуття нових знань за допомогою спостережень та досвіду [33: 57].

В ученні про аргументацію виділяють такий її тип, як контекстуальна аргументація [21: 46]. Контекстуальні засоби аргументативності охоплюють аргументи до традиції та авторитету, інтуїції та довірі, до здорового глузду та смаку та ін. Іноді контекстуальну аргументацію характеризують як «нераціональну».

Інші автори відносять перераховані вище засоби аргументативності до риторичної аргументації [28: 76]. Питання про риторичний характер аргументації посідає значне місце у сучасній літературі з аргументації. Це пояснюється тим, що аргументація – це переконуючий дискурс, а риторика –

мистецтво переконання. Мета риторики – зробити здобуту істину надбанням свідомості реципієнта за допомогою його переконання [22: 43]. Іншими словами, риторика вивчає засоби впливу на переконання людей.

Традиційно аргументи класифікуються як індуктивні або дедуктивні. Індуктивні аргументи враховують низку результатів і формують узагальнення на основі цих результатів. Іншими словами, скажімо, ви сиділи біля будівлі класу і підраховували кількість студентів, одягнених у джинси, і кількість, що одягла щось інше, ніж джинси. Якщо через одну годину у вас було зібрано 360 студентів, які носили джинси, а 32 – в іншому одязі, ви можете використовувати індуктивні міркування, щоб зробити узагальнення, що більшість студентів вашого коледжу носять джинси на уроці. Ось ще один приклад. Чекаючи, поки ваша сестричка вийде зі старшої школи, ви побачили 14 дівчат на високих підборах. Тож ви припускаєте, що високі підбори – це стандартний одяг для сучасних дівчат середньої школи.

Дедуктивні аргументи починаються із загального принципу, який називається основною передумовою. Потім відповідна передумова застосовується до основної передумови і формується висновок. Три висловлювання разом утворюють силогізм. Незважаючи на те, що ці прості індуктивні та дедуктивні аргументи досить чіткі та прості у виконанні, вони можуть мати вади через свою жорсткість.

Давайте ще раз переглянемо аргумент «студенти коледжу носять джинси». Що робити, якщо ви випадково підраховували носіїв джинсів у день, який був оголошений днем оцінки деніму? Або навпаки, а що, якби ви взяли зразок у найгарячіший день року в середині літньої сесії? Хоча це може бути правдою, що того дня більшість студентів з вашої вибірки носили джинси на уроці, аргумент, який він є, ще недостатньо вагомий, щоб підтвердити твердження.

Тепер розглянемо аргумент гаманця. Аргумент не є вагомим, оскільки очевидні різноманітні можливі винятки. По-перше, не всі шкіряні гаманці служать довго, оскільки шкіра може бути міцною, але обробка може бути неякісною (виклик головному приміщенню). По-друге, якість шкіри у вашому

конкретному сумочці може бути такою, що вона не витримає інтенсивного використання (виклик другорядним приміщенням). По-третє, можливим винятком є те, що аргумент не враховує, як довго я маю гаманець: навіть якщо він зроблений зі шкіри, термін його служби може закінчитися. Оскільки дуже мало питань є абсолютно простими, часто легко уявити винятки із спрощених аргументів. З цієї причини були розроблені дещо складні форми аргументів для вирішення більш складних питань, що вимагають певної гнучкості.

Звертаючись до риторики, можна виділити 3 головні типи аргументацій. Три найпоширеніші типи аргументації – класична, тьюлмінівська та рожеріанська. Ви можете вибрати, який тип використовувати, виходячи з природи Вашого аргументу, думок Вашої аудиторії та взаємозв'язку між Вашим аргументом та аудиторією.

Тьюлмінівська аргументація (названа на честь її творця, Стівена Тулміна) включає три компоненти: позов, викладені підстави для підтвердження позову та невстановлені припущення, що називаються варіантами. Ось приклад:

Претензія: Усі власники будинків можуть скористатися двокамерними вікнами.

Підстави: вікна з двома стеклами набагато енергоефективніші, ніж вікна з одним стеклом. Також подвійні вікна блокують відволікаючий зовнішній шум.

Гарантія: вікна з двостороннім склом влітку забезпечують прохолоду, а взимку тепліше, і вони мають право на податкову пільгу за енергоефективні поліпшення житла.

Найчистіша версія аргументації Роджеріана (названа на честь її творця Карла Роджерса) насправді спрямована на справжній компроміс між двома позиціями. Це може бути особливо доречним, коли діалектика, до якої ви звертаєтесь, залишається справді невирішеною. Однак метод Роджеріана був застосований як мотиваційний прийом, як у цьому прикладі:

Основний аргумент: Студенти коледжу першого семестру повинні бути зобов'язані відвідати три письмові сесії в письменницькому центрі коледжу.

Загальне: багато студентів коледжів першого семестру борються з роботою на рівні коледжу та загальним переходом від середньої школи до коледжу.

Зв'язок між спільною основою та основним аргументом: ми хочемо, щоб наші студенти мали всі шанси на успіх, а студенти, які відвідують принаймні три семінарські роботи в університетській лабораторії, на 90 відсотків частіше досягають успіху в коледжі.

Роджеріанська аргументація також може бути ефективним стандартним методом обговорення, коли ви аргументуєте конкретну точку зору. Почніть із висловлення протилежної точки зору, щоб привернути увагу учасників аудиторії, які займають цю позицію, а потім покажіть, як вона поділяє спільну мову з вашою стороною суті. Ваша мета – переконати свою аудиторію прийняти вашу думку до того моменту, коли вони прочитають до кінця Вашого аргументу. Застосування цієї варіації до попереднього прикладу може означати поводження з найбільшими сумнівами вашої аудиторії щодо відвідування письменийського центру, відкривши щось на зразок «Студенти коледжу першого семестру настільки зайняті, що їх не слід просити робити щось, що їм насправді не потрібно робити.»

Аргументи будь-якого типу, ймовірно, або займають позицію щодо проблеми, або представляють рішення проблеми. Однак не дивуйтеся, якщо в підсумку ви зробите і те, і інше. Якщо ваша мета – проаналізувати текст або сукупність даних і обґрунтувати свою інтерпретацію доказами, ви пишете аналітичний аргумент. Приклади включають наступне:

Оціночні огляди (ресторанів, фільмів, політичних кандидатів тощо)

Інтерпретації текстів (новели, вірші, картини, музичні твори тощо)

Аналіз причин та наслідків подій (11 вересня, громадянська війна, безробіття тощо)

Аргументація для вирішення проблем – це не тільки найскладніший, але й найважливіший тип усіх. Він передбачає кілька порогів доказу. По-перше, ви повинні переконати читачів у тому, що проблема існує. По-друге, потрібно дати

переконливий опис проблеми. По-третє, оскільки проблеми часто мають більше одного рішення, вам доведеться переконати читачів, що ваше рішення є найбільш здійсненним та ефективним.

Аргументація часто вимагає поєднання аналітичного підходу та підходу до вирішення проблем. Незалежно від того, чи доручення вимагає від вас аналізу, вирішення проблеми чи обох, ваша мета – представити свої факти чи рішення впевнено, чітко та повністю. Незважаючи на загальноприйняте корінне слово, під час написання аргументації вам слід уберегтися від прийняття занадто аргументованого тону. Вам потрібно підтвердити свої заяви доказами, але робіть це, не будучи надмірно абразивними. Хороша аргументація дозволяє нам не погоджуватися, не будучи неприємними.

У своїх працях Аристотель стверджує, що риторика пов'язана з засобами переконання. Вплив за допомогою переконання здійснюється таким чином:

- шляхом впливу на емоції слухачів;
- шляхом створення позитивного образу оратора;
- шляхом доказу істинності висунутих тверджень [2: 45].

Таким чином Аристотель дає зрозуміти, що засоби переконання аудиторії поділяються на ті, що спрямовані до людини ratio – раціональні, та ті, що спрямовані до особистісної сфери – ірраціональні. «Раціональні та ірраціональні засоби не взаємовиключають ефективний вплив на аудиторію»[25: 72].

Перша філологічна дисципліна, яка зацікавилась, на чому базується впливова сила мовлення – риторика, – з моменту свого зародження декларувала нерозривність інтелектуального та емоційного впливу відповідних структур тексту. До логічного доказу риторика додає докази етичного та патетичного характеру. Адже задача риторики – навчити переконливо говорити. Причому Аристотель відносить прийоми оформлення висловлювання до одних з найважливіших риторичних прийомів [2: 46].

Тобто, аргументація – різновид вербальної людської діяльності, яка відбувається в певному соціальному контексті. Це особливий вид комунікації, сенс якої полягає в специфічному впливі на свідомість адресата шляхом мовних

висловів, що організовані за прийнятими в певній культурі принципами переконання в прийнятті певних положень [26: 34]. У числі останніх можуть бути не тільки описи реальності, але й оцінки, норми, поради, застереження, обіцянки тощо. Тобто, «аргументація – це надання доказів з метою зміни позиції, або переконання» [20: 6].

Важливу роль відіграє аргументація в аргументативному дискурсі. Аргументативний дискурс – це складне явище, метою якого є доказ або спростування істинності якої-небудь точки зору, твердження. Термін «аргументативний дискурс» стає актуальним у наш час, завдяки відродженню таких напрямків, як риторика та ораторське мистецтво.

Лінгвісти-дослідники визначають його щодо логіки: це такий дискурс, стратегія якого дозволяє промовцю зробити вагомі висновки будь-якою мовою. Роль аргументації в аргументативному дискурсі полягає в тому, щоб надати причини того чи іншого висновку, ці причини і є аргументами.

Виходячи з цього, основна мета аргументації – сформулювати правила обробки та передачі інформації таким чином, щоб не змінився її сенс та істинне значення. Саме для цього слугують різні види висновків та умовиводів.

Зважаючи на те, що англійськомовний медійний дискурс та засоби мовленнєвого впливу, які в ньому вживаються, мають значну кількість особливостей, вони являють собою складнощі для перекладу. Для розв'язання таких проблем, перекладач вдається до перекладацьких трансформацій, які допомагають адекватно та повноцінно передати смисл оригіналу, інтенції адресанта та реалізувати функції комунікації [14: 520].

Основним змістом перекладної лексикографії є опис мовних одиниць однієї мови за допомогою іншої (інших). Перекладна лексикографія призначена встановити еквівалентні відносини між елементами різних мов.

З філософської точки зору еквівалентності будь-яких об'єктів означає їх рівність в певному відношенні. Однак принципової рівності об'єктів у всіх

відносинах не буває. На цьому наголошує діалектичну відносність еквівалентності: будь-який об'єкт дійсності унікальний, індивідуальний.

Те, що будь-яка еквівалентність завжди відносна і завдання дослідника в пошуку якомога більшої кількості відмінних рис, кожна з яких в певній ситуації (або переклад, або оволодіння мовою, або просто спілкування нерідною мовою) може ускладнити комунікацію і привести до інтерференції, нагадує принцип системності.

Принцип системності визначається як один з основних для контрактивний дослідження порівнянних мов, передбачає перш за все ієрархічну впорядкованість вибору параметрів порівняння, що, в свою чергу, диктуються ієрархічної природі семантичної структури основних одиниць порівняння: семами, лексеми або лексико-семантичними групами. Принцип системності, крім того, що спонукає до повноти і цілісності зіставлення мовних фактів, ще й вказує шляхи найбільш оптимального пошуку смислових відмінностей на однопорядкові системоутворюючих мовних рівнях.

Принцип системності дослідження дозволяє нам виходити з положення, що будь-яка мовна одиниця може бути переведена на іншу мову. «Еквівалентність – це вісь, на якій проходить вся діяльність перекладача. Під еквівалентністю ми розуміємо відношення між індивідуальним значенням позначається слова і його відповідниками» [8: 217].

Завдяки застосуванню різноманітних перекладацьких трансформацій можуть бути передані всі відтінки значення та такі ознаки висловлювання, як семантична, прагматична, експресивна, інформативна, стилістична, тощо. На думку британської дослідниці Мони Бекер [18: 217] досягнення прагматичної еквівалентності виходить за текстовий рівень перекладу простого поєднання речень та абзаців в єдине ціле й ідентифікацію різноманітних текстових рис. Для того, щоб перекладений текст мав вплив на аудиторію, подібний оригіналу, перекладач повинен розуміти як і навіщо використовується певне висловлювання в певній комунікативній ситуації, а також яким чином можна інтерпретувати його в контексті. Під час передачі засобів впливу в англomовному

медійному дискурсі фахівцю необхідно виконати адекватний переклад, тобто той, який передасть зміст висловлювання й при цьому не порушить норми цільової мови, створюючи відчуття не перекладеного, а оригінального, натурального та абсолютно природного вихідного тексту.

Розуміння закономірностей людського спілкування має велике значення для сучасності, тому що комунікативні процеси становлять важливу сторону життєдіяльності людства. Специфіка перекладу як особливого виду діяльності полягає в повній відповідній заміні тексту оригіналу текстом перекладу. Але в зв'язку з невідповідністю окремих елементів змісту в мовах оригіналу та перекладу, відмінності в граматичних будівництвах мов, стилістичними особливостями, повну відповідність неможливо. Тому для позначення характеру і взаємини між вихідним текстом і отриманим текстом вживається термін «еквівалентність». З поняттям еквівалентності неминуче стикається кожен лінгвіст, займається будь-якими видами зіставлень: то внутрімовними, то Міжмовні. Категорію еквівалентності можна вважати центральною і універсальною при дослідженні різного роду взаємин мовних одиниць на системному рівні, так як основна мета аналізу мови (мов) – встановлення складу і функцій його елементів інтегральних та диференціальних ознак.

Питанню еквівалентності присвячені роботи таких відомих зарубіжних вчених, як Ю. Найда, М. Бейкер, С. Гелверсон, Дж. Касагранде, Дж. Кетворд, А. Нойберт і багатьох вітчизняних дослідників, серед яких В. Виноградов, Н. Гарбовський, Р. Зорівчак, В. Комісарів, Л. Латишев і інші.

Але, незважаючи на докладні дослідження явища перекладацької еквівалентності, воно залишається одним з найбільш дискусійних і суперечливих в теорії перекладу.

Деякі дослідники, наприклад М. Брандес і В. Провоторов, надаючи визначення перекладу фактично замінюють еквівалентність тотожністю, стверджуючи, що переклад повинен повністю зберігати зміст оригіналу.

Другий підхід у вирішенні проблеми перекладацької еквівалентності, представником якого можна вважати В. Комісарова, полягає в спробі знайти в

змісті оригіналу певну інваріантну частину, збереження якої є необхідною і достатньою для досягнення еквівалентності перекладу. Іншими словами, якщо переклад може виконати одну і ту ж функцію або описує ту ж реальність, то він еквівалентний [5: 74].

Третій підхід до визначення перекладацької еквівалентності можна назвати емпіричним. Л. Латишев бачить його сутність в тому, щоб не намагатися вирішувати, в чому має полягати спільність перекладу й оригіналу, а зіставити велика кількість реально виконаних перекладів з їх оригіналами і подивитися, на чому ґрунтується їх еквівалентність [6: 21].

Глибинною основою еквівалентності можна вважати подібність і відмінність мовних систем.

Під еквівалентністю розуміють щось рівноцінне, рівнозначне чому-небудь. Ймовірно, ця менше семантична категоричність слова «еквівалентність» і зробила його кращим в сучасному перекладознавстві.

В. Комісарів визначає еквівалентність як «сміслову спільність порівнюваних один до одного одиниць мови й мови» [4: 58].

У теорії перекладу еквівалентність – це збереження відносної рівності змістовної, семантичної, семантичної, стилістичної та функціонально-комунікативної інформації, що міститься в оригіналі та перекладах. Варто підкреслити, що еквівалентність оригіналу та перекладу – це попереднє загальне розуміння інформації, що міститься в тексті, включаючи її, що впливає не тільки на розум, а й на сприйняття одержувачів та якість не просто виражається в тексті, але це неявно для підтексту. Еквівалентність перекладу може бути присутнім у ситуаціях генерації оригінального тексту та його відтворення мовою перекладу. Ця інтерпретація еквівалентності відображає повноту та неоднозначність цього поняття, що використовується із семантичними, структурними, функціональними, комунікативними, прагматичними, жанровими та іншими характеристиками. У цьому випадку всі визначені параметри визначення повинні зберігатися у перекладах, але ступінь їх реалізації буде різною залежно від тексту, умов та методів перекладу.

Еквівалентність перекладу оригіналу – це завжди відносне поняття. Рівень відносності може бути самим різним. Ступінь зближення з оригіналом залежить від багатьох факторів: майстерності перекладача, особливостей мови та відстаючої культури, епохи створення оригіналу та перекладу, методів перекладу, характеру перекладених текстів тощо.

Головне в будь-якому перекладі – це передача семантичного тексту тексту. Одне з головних завдань перекладу – якомога повніше передати змінний зміст оригіналу, і, як правило, фактична спільність змінює оригінал, і переклад дуже важливий.

Розмістіть потенційно досягну еквівалентність, що означає максимальну спільність змісту двох різних текстових текстів, що дозволено різними мовами, ці тексти перекладаються, а еквівалентність перекладу – реальна змінна приблизних текстів оригіналу та перекладу, що призводить до переклад. Межа еквівалентності перекладу – це максимально можлива (лінгвістична) ступінь збереження змісту оригіналу в перекладі, але в кожному окремому перекладі змінюється близькість до оригіналу різного ступеня та різні способи наближення до максимуму [7: 24].

Різниця в системі мови-джерела та мови перекладу та особливості створення текстів для кожної з цих мов можуть певною мірою обмежити можливість повного збереження у перекладі оригінального змісту. Перекладаючи еквівалентність, можна поєднувати, щоб зберегти (і відповідно до втрат) різні елементи, знайдені в оригіналі. Залежно від того, яка частина зміщення передається під час перекладу для забезпечення її еквівалентності, визначаються різні рівні (типи) еквівалентності. Міжмовна комунікація може бути представлена на будь-якому рівні еквівалентності перекладу.

Перекладаючи, вам слід дістатися до неперекладного; лише в цьому випадку можна пізнати справді чужий народ, чужу культуру. Це підтверджує важливість національної та культурної специфіки мовних одиниць, її велике значення у перекладі. Переклад у цьому контексті є посередником не лише між мовами, а й між культурами.

Якщо виходити з трьох відомих у логіці та філософії можливих варіантів еквівалентних відношень – повної, часткової та нульової еквівалентності – відповідно, з лінгвістичної точки зору, то також існують три типи еквівалентності мовних одиниць у вибраних мовах:

1. повна еквівалентність;
2. тимчасова еквівалентність;
3. помилкова еквівалентність (нееквівалентність).

Три типи еквівалентності та факти впливу національної та культурної специфіки мовних одиниць на особливості перекладу можна проілюструвати таким мовно-культурним явищем, як лексичні паралелі – лексеми двох або більше синхронізованих порівнянних мов, які співпрацюють з точки зору виробництва та подібний зміст.

Для того, щоб цього досягти, перекладач повинен вміти доцільно та вдало застосовувати перекладацькі трансформації. Але що ж саме мається на увазі під поняттям перекладацької трансформації?

На думку вітчизняної дослідниці О. О. Селіванової трансформація в перекладі – «це перетворення, модифікація форми, або змісту і форми, зокрема, з метою збереження 12 відповідності комунікативного впливу на адресатів оригіналу й перекладного тексту» [12: 456].

Тож, перекладацькі трансформації є невід’ємною частиною професійної діяльності перекладача. Їх слід розуміти, як «особливий вид міжмовного перефразування» [13: 92], який уможливорює створення адекватного перекладу та досягнення в ньому прагматичної еквівалентності. Відповідно до наукових доробків О.О. Селіванової, перекладацькі трансформації першочергово варто розділяти на три численні групи: формальні, формально-змістові та формально-змістові трансформації з прагматичним компонентом.

Формальні трансформації передбачають зміну форми в перекладі за умови збереження змісту оригіналу.

Цей вид трансформацій реалізується на таких рівнях:

- фонетичному (транскрипція, транслітерація, фонографічна заміна за традицією, комбінація трьох вищевказаних);
- словотвірному (словотвірне калькування в якості поморфемного перекладу одиниць, інверсія складників слова);
- лексичному (словникові еквіваленти з однаковим актуалізованим у контексті семним складом, словникові відповідники зі зміною ономасіологічної структури, описовий переклад або описовий зворот);
- морфологічному (категорійна заміна зі збереженням змісту мовних одиниць, частиномовна заміна, заміна морфологічних засобів лексичними з однаковим змістом, усунення чи виникнення явища транспозиції);
- синтаксичному (заміна сполуки словом і навпаки, заміна синтаксичного зв'язку у словосполучах та реченнях, анафорична або еліптична заміна, об'єднання чи членування речень без зміни змісту) [11: 203–204].

О.О. Селіванова зазначає, що до формальних трансформацій також можуть бути віднесені опущення та додавання мовних одиниць і конструкцій, які не змінюють зміст перекладу [11: 204].

Наступний вид трансформацій, а саме формально-змістові, передбачають зміну форми й модифікацію змісту, зумовлену специфікою мовних систем оригінального й перекладного тексту та контекстуальними чи прагматичними чинниками. Цей вид трансформацій виявляється на таких рівнях: фонетичному (зміна ритміко-мелодійного малюнку чи інтонаційного малюнку в поетичних творах); лексичному (реалізується на двох планах денотативному: синонімічні, метонімічні, кореферентні, гіперонімічні, гіпонімічні, еквонімічні, партонімічні, холонімічні, парто-партонімічні заміни, конверсивні, метафоричні та антонімічні трансформації; та конотативному: оцінно-емотивні, експресивні та функціональностилістичні трансформації); морфологічному (заміни зі зміною смислу, частиномовні заміни та заміни граматичних категорій); синтаксичному (заміна слова сполукою і навпаки з модифікацією смислу, переструктуруванням сполуки або речення, міжреченєвих зв'язків, а також опущенням

перестановкою та додаванням елементів речення та тексту, що визначають і зміну значення) [11: 204–206].

Останній вид трансформацій – це формально-змістові з прагматичним компонентом, що передбачають зміну форми та змісту одиниць у тексті, текстових фрагментів з метою збалансування прагматичного впливу перекладу на свого читача. До цієї групи належать такі трансформації: фігуративні, фразеологічні, концептуальні, аксіологічні та мегатекстові [11: 206–208].

Отже, перекладацькі трансформації, які застосовуються у процесі перекладу засобів впливу через категорію аргументативності англомовного медійного дискурсу, належать до різних видів, підвидів та рівнів. Вибір різновиду перекладацької трансформації залежить від конкретного випадку перекладу та функціональних особливостей тексту оригіналу, який підлягає передачі іншою мовою.

1.3. Лінгвістичні засади вивчення мас-медійного дискурсу

Дискурс пояснювали як структури та практики, що відображають людська думка та соціальні реалії через певні збірники слів, які одночасно конструюють значення у світі. Аналіз критичного дискурсу (CDA) пропонує методологію дослідження для деконструкції дискурсів і фіксованого владні відносини. З епістемологічної точки зору це передбачає безліч можливостей пізнання та інтерпретації світу (Янов, 2000). За допомогою засобів масової інформації ми могли б знати і про світ, масові комунікації – це інструмент спілкування між людьми, як людина розмовляє між собою за допомогою вербальної та невербальний засіб, але стосується повідомлень, які по суті передаються через носій (канал) для охоплення великої кількості людей.

З самого початку для чіткої точки зору на проблеми, пов'язані з ефектами ЗМІ, корисно пояснити, що становить засоби масової інформації в сучасних дослідженнях комунікації, тобто будь-який канал зв'язку одночасно охопити

велику кількість людей, включаючи радіо, телебачення, газети, журнали, білборди, фільми, записи, книги та Інтернет, а також інтелектуальні засоби масової інформації нової категорії, до яких належать смартфони, смарт-телевізори та планшети [87: 176].

Ми прагне розглянути деякі ключові проблеми підходів до досліджень текстів засобів масової інформації з точки зору аналітики дискурсу та представити аргумент, а також структуру аналізу критичного дискурсу (CDA) для аналізу дискурсу засобів масової інформації. Дослідник враховує низку напрямків критичних досліджень та інтерес до дискурсу ЗМІ на місцевому рівні та в інших місцях. Незалежно від прогресу масової комунікації та пов'язаних із цим технологій інтелектуальних медіа та відповідних медіа-продуктів протягом багатьох років, здається, що дослідження засобів масової інформації почали зливатися з дискурсом. Тому Ван Дейк також використовував суміш аналізу змісту та аналізу дискурсу категорій або структур, а також займався соціальними проблемами в дискурсі ЗМІ та їх корелюючим соціокультурним та когнітивним аспектом.

Тому переорієнтували свій інтерес на (соціальні, культурні та політичний) контекст та «локалізація» значення, а також їх добре відомо, що понад 40% статей, опублікованих у провідному журналі «Дискурс та суспільство», ґрунтуються на текстах у ЗМІ.

Більше того, раніше це було аргументовано щодо наближення засобів масової інформації для дослідження, що базуються на парадигмі, були наповнені спекуляціями: більше 60% у соціальній науці порівняно з приблизно 34% в інтерпретаційній парадигмі та менше 6% у критичній) Отже, дійшли висновку, що навіть якщо парадигма соціальних наук може вийти як парадигма більшості в звичайних наукових журналах про спілкування, її не можна вважати домінуючою парадигмою у дослідницькій галузі, про яку йдеться. Можливо, як зазначав ван Дейк (1996), замість того, щоб зосередитись на впливах засобів масової інформації з точки зору комунікаційних досліджень, дискурсно-орієнтоване дослідження може розглянути властивості соціальної влади засобів

масової інформації, не обмежуючись впливом засобів масової інформації на їх аудиторії, але це також передбачає роль засобів масової інформації в ширших рамках соціальних, культурних, політичних чи економічних структур влади суспільства.

В іншому місці в літературі прихильники аналізу засобів масової інформації, хоча і з чітким акцентом на політичну теорію, таку як Карпентьє та де Клін (2007), прогрес залучає теорію дискурсу до медіа-досліджень. Вони стосуються теорій Лаклау і Муффа дискурсу, а також гегемонія та соціалістична стратегія до вільного дискурсно-теоретичного аналізу (DTA), на той час вони порівнюються з CDA, але лише для того, щоб дати, що значна кількість цінних внесків DTA до засобів масової інформації навчання можна знайти в CDA у стандартній структурі для аналізу медіатекстів.

Дискурс – це мова як предмет і стосується висловлення слова за допомогою пізнання світу. Як теорія і дослідження з функціональної лінгвістики показали, що лінгвістичні форми можуть бути систематично пов'язаний із соціальними та ідеологічними функціями.

Можливо, що ще важливіше, дискурси також можна використовувати для протистояння та критики таких тверджень про владу. CDA – це мультидисциплінарна сфера дослідження традиційних підходів, таких як аналіз розмов, етнографія спілкування та інтерактивна соціолінгвістика.

Термін «дискурс» є складною та подібною до тлумачення мамонта. У багатьох попередніх дослідженнях термін дискурс згадується як дуже неоднозначний з моменту його введення до сучасної дисципліни та багатьох широких інтерпретацій дискурсу, він стосується мовленнєвих зразків та того, як мова, діалекти та прийнятні твердження використовуються в певній спільноті.

Дискурс як предмет дослідження розглядає дискурс серед людей, які мають однакові мовні традиції. Більше того, дискурс відноситься до лінгвістики використання мови як способу розуміння взаємодій у соціальному контексті, зокрема аналізу пов'язаної мови або письмового дискурсу, Даковська (2001) і у Хамудін (2012).

Незважаючи на те, що дискурс також має ресурси, крім мови, яка є як разом у текстах засобів масової інформації, таких як тексти мультимедіа, потокове відео та пов'язані з ними мультимодальні дискурсивні практики в Інтернеті, мова є найбільш складний у процесі локалізованого смислотворення («семіозис») у соціальному контексті вироблення та інтерпретації дискурсу.

В основному, дискурс – це мова в контексті і стосується оцінки, вираження себе словами шляхом знання. Як показали дослідження та теорія загальної функціональної лінгвістики, лінгвістичні форми можна систематично пов'язувати з соціальними та ідеологічними функціями.

Ван Дейк (1997) обрав термін CDS (Critical Discourse Studies), нова міждисципліна, що включає теорію та аналіз тексту та розмови практично у всіх дисциплінах гуманітарних та соціальних наук. CDA описує, інтерпретує, аналізує та критикує соціальне життя шляхом вивчення дискурсивної практики спільноти та її звичайних способів використання мови.

Структура дискурсу відрізняється трьома значеннями значення, а саме текстом, взаємодія з ним та контекст.

Мас-медійний дискурс – це функціонально зумовлений тип дискурсу, сукупність процесів і продуктів мовленнєвої діяльності в галузі маси спілкування у всій їх різноманітності та складності взаємодії [3: 182]. Цей термін розглядається як тематично зорієнтована, соціально-культурно зумовлена мовленнєво-мислительна діяльність у просторі ЗМІ [14: 16]. Дискурс ЗМІ вважається реальністю, створеною за допомогою засобів масової комунікації, що здійснюють посередницьку діяльність у виробництві, зберіганні та розповсюдженні соціально важливої інформації [15: 15]. Дискурс засобів масової інформації також трактується як ієрархічно організований, багаторівневий набір текстів, у якому тексти меншого структурного та семантичного обсягу включаються у більші текстові цілі числа (тексти преси, радіо, телебачення, Інтернету) [6: 138].

Основними ознаками дискурсу ЗМІ називають групову кореляцію (адресат ділиться думками своєї групи); публічність (відкритість та орієнтація на

широкий загал); орієнтація на дисенс (породження суперечності з наступною дискусією); інсценізація та орієнтація на масу, що передбачає одночасний вплив на кілька груп [7: 27–40]. Важливим принципом медіадискурсу є також його орієнтація на реципієнта. Адресат повинен враховувати велику кількість складових статусу адресата (вікові, статеві, професійні, соціальні, культурні та інші фактори), які допомагають уточнити та доповнити поняття «фактор адресата». Деякі ЗМІ орієнтовані на конкретного адресата, його картину світу та мовну свідомість. Таким чином аудиторія об'єднується в ті самі очікування щодо форми та змісту комунікативних дій [19: 209].

Е.О. Менджеричька пропонує таке визначення дискурсу: дискурс – це передача пізнавального змісту, інвестування адресата, адресата через текст у його мовному втіленні та вкладання в нього певних стратегій інформаційного забезпечення.

З розвитком засобів масової інформації та розширенням віртуальної інформації дедалі частіше згадуються медіадискурси. Медіадискурс є відносно новим явищем, що формує цілісне інформаційне медіа поле, покриття, часто формуючий вплив на різні соціальні групи аудиторії. Можна говорити про різні типи розуміння медіадискурсу, заснованого на когнітивних системах відправника (тобто ідеологічній спрямованості тексту, ідеях і установках, які він викладав), характеристиках цільової аудиторії, для якої цей текст є спрямованою, а також мовної та екстралінгвістичної стратегії годування інформації, викладеної в тексті.

Поняття дискурсу ЗМІ в науково-дослідній практиці закріпилося завдяки роботам Т.Г. Добросклонська, згідно з якою це – повідомлення разом з усіма іншими компонентами спілкування (відправник, одержувач, повідомлення, канал, зворотний зв'язок, ситуація спілкування або контекст).

Для розуміння специфіки дискурсу ЗМІ слід мати на увазі, що особливістю сучасних ЗМІ забезпечувати процес взаємодії між усіма соціальними суб'єктами та процес соціального самопізнання є, з одного боку, обов'язок проживають у теперішньому часі, в той момент, коли дія відбувається в цей конкретний момент

часу, де реальність перетворюється на соціальний факт, а з іншого боку, збільшення попиту в проєктивному, суть якого, як вказує І. М. Дзялошинський, полягає в тому, що засоби масової інформації по відношенню до всіх аспектів суспільного життя виробляють і поширюють ідеальні плани щодо нових видів людської діяльності, поведінки людей, спілкування, усіх форм людського існування. Засоби масової інформації забезпечують процес масової комунікації та реалізують свій ідеологічний ресурс, спрямований на «когнітивну обробку особистості та суспільства з метою створення особливого погляду на світ».

Поняття «дискурс засобів масової інформації» відноситься до проблемного поля масової комунікації як процесу обміну інформацією між усіма суб'єктами суспільства, спрямованого на формування громадської думки про соціально значущу частину соціального існування. Масова комунікація як різновид вербальної діяльності зумовлена соціальним процесом, в якому функція оновлюється за допомогою різноманітних засобів комунікації та каналів.

У науковій літературі при розгляді функції експозиції в медіа-дискурсі сказано, що сприйняття медіа-матеріалів впливає на певну культуру суспільства, стереотипи (образи, моделі, інсталяції), значення, на яке автор посилається для досягнення своїх цілей. Продюсери створюють образи, які звертаються до емоційної сфери читача. Ми можемо говорити про різні типи розуміння мас-медійного дискурсу, засновані на когнітивних системах відправника (тобто ідеологічній спрямованості тексту, ідеях і установах, які він викладав), характеристиках цільової аудиторії, для якої цей текст є спрямований, а лінгвістичний та екстралінгвістична інформація про стратегії годування, викладена в тексті. Отже, ви можете вибрати:

- дискурс якісної преси;
- дискурс популярної преси (таблоїди та глянцеві журнали);
- дискурс спеціалізованих видань (наукових та популярних журналів).

Ці публікації відрізняються одна від одної, як когнітивні установки відправника, так і можливості сприйняття ними цільової аудиторії, отже, різні способи передачі інформації в тексті.

Медіа-простір – це середовище, в якому відбувається медіадискурс у його найширшому розумінні.

Різновиди медіадискурсу розподіляються залежно від комунікативних та інформаційних каналів і реалізуються з використанням різних лінгвістичних засобів та стратегій. Типи медіадискурсу безпосередньо пов'язані із жанровими та функціональними характеристиками медіа-простору.

Класифікація медіа-простору, проведена з позицій теорії комунікації, дозволяє переосмислити специфіку масової комунікації. Інформація має значний вплив на людину. Будь-які процеси, що відбуваються в суспільстві – позитивні чи негативні – з часом формуватимуть культуру суспільства, включаючи мовлення.

Види дискурсу ЗМІ класифікуються відповідно до виконуваної комунікативної функції, а також за каналами збуту. У першому випадку існують такі види масового дискурсу, як журналістський, рекламний та PR-дискурс. Щодо журналістського дискурсу, то він визначається як різновид інформаційно-орієнтованого інституційного дискурсу, який реалізується через засоби масової інформації та передбачає свідоме та явне вираження актуалізуючої позиції автора [22: 4]. Для журналістського дискурсу характерна наявність двох комунікаторів – автора та реципієнта.

Журналістський дискурс передає інформацію разом із оцінкою автора статті. Перш за все, тексти журналістського дискурсу дозволяють охопити значну кількість реципієнтів. Інформація, отримана за каналами журналістського дискурсу, сприяє формуванню в суспільній свідомості політична, мовна, наукова, наївна картина світу [9: 30].

Основними функціями журналістського дискурсу є когнітивна, інформативна та регулятивна.

Останнє визначається як організація та регулювання процесів, вплив на аудиторію, контроль над ними громадська думка, головний інструмент соціалізації, соціокультурного управління за допомогою мов [8: 191].

Одним із видів регулюючої функції вважається функція впливу, тобто пряма та непряма пропаганда та агітація. Його завдання – визначити громадянський та політичний вибір, пропозиції щодо набору стандартів способу життя, що визначають мотивацію. Не вводьте сюди не лише формування думки, а й заклик до дії, виховання звичок [8: 192]. Серед підвидів впливу функції є також функція оцінки. Журналістський дискурс привертає до уваги громадськості дещо коло питань, що вимагає усвідомлення їх важливості для задоволення інтересів соціальних потреб, формує первинне ставлення (позитивне чи негативне) до фактів, пропонує різні типи оцінок. Оцінка містить у цьому випадку не лише схвалення, думку, а й елементи раціонального знання, що виступають засобом аргументації. Оцінка словникового запасу формує соціальні стереотипи та ідеології [8: 193–194].

Отже, текстам публіцистичного дискурсу притаманна комунікативно-прагматична спрямованість. Вони не лише інформують, а й впливають на громадськість шляхом переконання та навіювання. Наступним видом мас-медійного дискурсу є рекламний. Його трактують як складне комунікативне утворення, що відзначається специфікою функціонування як у фаховому просторі, так і у соціокультурному доквіллі сучасного суспільства. Фреймові стратегії рекламного дискурсу визначаються комплексною взаємодією комунікативно-твірних фреймів автора, предмета, адресата та мети.

Фреймова організація цього виду медіа-дискурсу зумовлює великий комунікативний потенціал, який дозволяє активізувати різноманітні вербальні та екстравербальні засоби для адекватної реалізації антропоцентричних, когнітивних, комунікативно-функціональних, соціальних та культурологічних завдань сучасного рекламного дискурсу [23: 32-33].

Рекламний дискурс – це когнітивний процес, пов'язаний зі створенням тексту, а рекламний текст – мовний відрізок, що є продуктом діяльності мовлення та мислення, за допомогою якого комунікатор і реципієнт вступають у певні соціальні стосунки [2: 18].

Варіативність рекламного дискурсу зумовлена його функціональним навантаженням. Комунікативно-прагматична спрямованість рекламного дискурсу впливає на процес добору вербальних та невербальних елементів і способу їх вираження [13: 117].

Метою будь-якої реклами є вплив на свідомість покупця, щоби спонукати його до виконання потрібної дії – купівлі певного товару. Основним завданням рекламного дискурсу є переконання адресата у правдивості та істинності рекламного повідомлення. Відповідно до цього рекламний текст є утворенням, яке характеризується інформативністю, образністю, експресивно-сугестивним забарвленням; це досягається шляхом ефективного використання мовних засобів, покликаних вплинути на адресата [24: 229].

Ще одним видом мас-медійного дискурсу є PR-дискурс, або дискурс у сфері публік релейшнз (від англійського public relations – «зв'язки із громадськістю»). Це відносно новий тип дискурсу, спрямований на встановлення зв'язків між інституціями, партіями, окремими політиками тощо і суспільством загалом. Такі зв'язки роблять діяльність організації, політика прозорішою, зрозумілою решті суспільства [11: 140].

PR-дискурс вважають єдиною знаковою системою, що вивчає комплекс висловлювань, які виконують певні прагматичні, соціокультурні, психологічні, комунікативні завдання шляхом цілеспрямованої соціальної дії. Остання реалізується через взаємодію індивідів, котрі здійснюють вплив на формування когнітивних процесів соціуму [18: 111].

Основними завданнями PR-дискурсу є створення позитивного іміджу інституції чи окремого політичного діяча, формування зовнішнього та внутрішнього соціально-політико-психологічного середовища, сприятливого для успіху цієї інституції чи цього діяча.

Важливо, що PR-дискурс створює позитивний образ не лише певній інституції чи політику, а й цілій країні. Тому він відіграє значну роль у розробці та реалізації дій, спрямованих на формування у середовищі світової спільноти позитивної думки про цю країну та позитивне ставлення до останньої на

міжнародній арені [11: 141– 142]. Щодо класифікації видів медіа-дискурсу за каналами реалізації, то відповідно до переважання в тому чи іншому випадку специфічних засобів комунікативного впливу – візуального, аудіо- та аудіовізуального – виділяють теле-, радіо- та комп'ютерний дискурси.

Вони володіють структурними, стилістичними, композиційно-мовленнєвими особливостями і є формами загального соціально-мовленнєвого контексту епохи. Теле- та радіодискурси передбачають невимушеність, неофіційність.

Автори теле- та радіопередач створюють знаковий образ живого мовлення. Мовець (диктор) і глядач (слухач) перебувають у різних точках простору і часу, не можуть коригувати мовлене і почуте (наприклад, перепитати). Темп подання (відбору) інформації не залежить від глядача (слухача). Статус мовця – офіційний, глядача (слухача) – неофіційний [11: 139]. Комп'ютерний дискурс може бути як особистісно-орієнтованим (спілкування за допомогою електронної пошти), так і статусноорієнтованим (конференції, присвячені різноманітним темам: політика, спорт, медицина, наука тощо). Він характеризується різноманітністю суб'єктів мовлення та варіативністю використаних мовних засобів [16: 138].

Структура мас-медійного дискурсу. Означене питання і досі залишається невирішеним. Окремі науковці пропонують розглядати структуру медіа-дискурсу як процес та результат діяльності мовної особистості. Цю мовну особистість трактують як індивіда, одним із видів діяльності якого є мовленнєва, що включає процеси породження та сприйняття мовленнєвих повідомлень; людину, що реалізує себе у мовленнєвій діяльності на основі сукупності певних знань та уявлень.

У цьому контексті виділяють наявність медійно-орієнтаційного, лінгвокогнітивного та мотиваційного рівнів мовної особистості у просторі ЗМІ. Медійно-орієнтаційний рівень пов'язаний із різними засобами доступу людини до навколишнього середовища та його сприйняття.

Завдяки технологічним, суспільним та особистісним аспектам ЗМІ виводять взаємодію мови та перцепції на якісно новий рівень репрезентації реальної дійсності. Означений рівень розглядає сприйняття як творчий процес врахування того, як людина спрямовує свою увагу та вивчає об'єкти, відбирає необхідне з доступної інформації [21: 16].

Наступний рівень – лінгвокогнітивний – представлений картиною світу (образом світу, відображеним у найбільш загальному плані), членування якої здійснюється за допомогою ментальних структур різного ступеню узагальнення – бінарних опозицій, концептів та фреймів [21: 30–31].

Таким чином, концептуальна картина світу визначає місце адресата у світі та дискурсі, концепти структурують картину світу та конструюють референти, а ментальні схеми їх взаємодії відбивають стан речей у визначений момент комунікації.

Мотиваційний рівень мовної особистості стосується потреб, що зумовлюють розвиток та поведінку людини, визначають побудову текстів, встановлюють ієрархію смислів і цінностей у мовній моделі світу [12: 37].

Три рівні мовної особистості підпорядковують організацію мас-медійного дискурсу чотирьом структурним етапам діяльності адресата: загальному орієнтуванню; побудові референтів, про які повідомляє медіа; встановленню відношень між означеними референтами; конструюванню подій та їх послідовностей [21: 9].

Функції мас-медійного дискурсу. Вище вже згадувалися деякі функції публіцистичного дискурсу, які можна віднести до функцій медіа-дискурсу загалом. В узагальненому вигляді виокремлюють наступні основні функції мас-медійного дискурсу:

- 1) інформативну;
- 2) регулятивну (поєднує в собі ідеологічну функцію, функції соціального контролю та маніпуляції свідомістю громадськості);
- 3) освітню;
- 4) розважальну;

- 5) фатичну (встановлення контакту між видавцем та аудиторією);
- 6) рекламну [5: 22–23].

Важко стверджувати перевагу однієї функції над іншою. З одного боку, основною цінністю, ключовим концептом мас-медійного дискурсу є поняття «інформація». Саме воно визначальною мірою фігурує у різних контекстах – «право людини на отримання об'єктивної інформації», «задоволення інформаційних потреб», «інформаційне суспільство» і т. д. [5: 25].

З іншого боку, продукування та керування інформацією в умовах сучасного суспільства стає культурним, ідеологічним та маркетинговим проектом, а мас-медійний дискурс бере активну участь у реалізації руху соціальної думки та формуванні концептуальної картини світу індивіда [5: 26]. Отже, засоби масової інформації відіграють велике значення у пізнанні світу, у забезпеченні динамічного спілкування, у підтриманні соціальної рівноваги; водночас вони володіють руйнівною силою, стаючи знаряддям маніпуляції свідомістю [26: 79].

Висновки до розділу 1

1. Підсумовуючи, слід зазначити, що при залученні теоретичних положень функціональної прагматики та теорії мовлення діє з метою концептуалізації явища аргументації, яке ми отримуємо необхідні інструменти та теоретичні основи для ідентифікації та аналізу аргументації як варіанту міжособистісних комунікацій реалізації.

2. Аргументовані міркування спираються на дедукцію (з використанням кількох доказів, щоб дійти єдиного висновку) та індукцію (дійти загального висновку з конкретних фактів). Потрібно вирішити, який тип аргументації (класичний, тьюлмінівський або рожеріанський) найбільш підходить для риторичної ситуації (голос, аудиторія, повідомлення, тон, ставлення та прийом). Аналітична аргументація розглядає сукупність доказів і займає щодо них

позицію, тоді як аргументація, що вирішує проблеми, намагається представити рішення проблеми. Ці дві цілі аргументації ведуть до дуже різних видів доказів та організаційних підходів.

3. Розробка теоретичних аспектів мас-медійного дискурсу, питань впровадження їх у практичну діяльність залишається актуальною у науковому, зокрема лінгвістичному, середовищі. Визначальна увага звертається на з'ясування змістових, структурних та функціональних особливостей медіа-дискурсу. Зокрема, відповідно до комунікативної функції, що виконується, виділяють та характеризують такі його види, як публіцистичний, рекламний та PR-дискурс.

РОЗДІЛ 2

АРГУМЕНТАТИВНА КОМУНІКАЦІЯ У СУЧАСНОМУ АНГЛІЙСЬКОМОВНОМУ МАС-МЕДІЙНОМУ ДИСКУРСІ

2.1 Семантична класифікація аргументативності у мас-медійному дискурсі

Згідно прагматичної спрямованості мас-медійний дискурс відноситься до аргументативного і інформативного типу, оскільки в текстах мас-медійного дискурсу має місце інформативна і аргументативна комунікація. Це означає, що

мас-медійний текст містить аргументативні фрагменти. Тому виникає питання про визначення критеріїв наявності аргументації. Виділяють наступні критерії:

- прагматичний, що означає наявність фрагментів, які мають прагматичні параметри і впливають на реципієнта;

Так, наприклад, Білл Гейтс, використовуючи повтори, переконує студентів у тому, що саме молоде покоління людей інколи не розуміє, що вони можуть зробити для тієї чи іншої справи.: (19)*And, I'm not exactly sure what that means, but just obviously that's the case. And I think our particular – this particular – generation of people that is your guardian, is doing an extremely poor job in one area, and one area where all of the help that you all can muster is really necessary. And that is that the chances that this planet is gonna remain in one piece through your natural lifetimes are not extremely high (BGS: URL).*

Повторюючи займенник “I”, Стів Джобс акцентує увагу аудиторії на власному свідомому виборі навчального закладу, який у подальшому вплинув на розвиток його кар’єри: (17)*But I naively chose a college that was almost as expensive as Stanford, and all of my working-class parents' savings were being spent on my college tuition. After six months, I couldn't see the value in it. I had no idea what I wanted to do with my life and no idea how college was going to help me figure it out (SJS: URL).*

Повторювана фраза “No, it ain't!” для акцентуації уваги аудиторії до предмету промови, яку використовую Барак Обама.

(87)*AUDIENCE MEMBER: No, it ain't!*

PRESIDENT: Another \$5 trillion tax cut that favors the wealthy – that's not change.: No, it ain't!

PRESIDENT: Refusing to answer questions about the details of your policies – not change.: No, it ain't!

PRESIDENT: No, it ain't!

PRESIDENT: In fact, that's exactly the attitude in Washington that we've got to change (BO, URL).

- структурний, коли в тексті присутні обов'язкові елементи функціонально-компонентної аргументації [2: 274-277];

- логічний, який проявляється в наявності казуальне, тобто причинного, зв'язку між її обов'язковими елементами.

Головними комунікативними одиницями дискурсу є висловлювання про предмет мовлення. Вони діляться на елементарні і складні. Кожне висловлювання має семантико-синтаксичну наповнення. Для елементарного висловлювання таким наповненням служить пропозицію або складне синтаксичне ціле. Елементарні висловлювання вступають між собою у відносини і утворюють таким чином складні висловлювання. Розділяють супровідні відношення (розширення, конкретизації, пояснення, посилення, коментування, реагування, аргументації) і сполучні відносини (перерахування, протиставлення, зіставлення, супозиції, введення) [58: 123].

Серед названих вище виділяються відношення, через які відбувається процес аргументації. Згідно їх участі в цьому процесі їх можна розділити на групи, які,:

- реалізують каузальний зв'язок;
- служать для додавання аргументів;
- використовуються для вираження підтвердження.

До першої групи належать ставлення введення, пояснення і аргументації. Для додавання нових аргументів використовуються відношення зіставлення, розширення інформації та складання.

Так, у своїй промові до випускників одного університету Стів Джобс розповів про непередбачувані зміни у власній кар'єрі, які пізніше лише загартували його характер та зміцнили віру в те, що він робить: (24) *I'm pretty sure none of this would have happened if I hadn't been fired from Apple. It was an awfully tasting medicine, but I guess the patient needed it. Sometimes life hits you in the head with a brick. Don't lose faith. I'm convinced that the only thing that kept me going was that I loved what I did* (SJS: URL).

Метафори “*an awfully tasting medicine*” та “*life hits you in the head with a brick*” образно утверджують думку про те, що попри всі труднощі та життєві негаразди вперті та впевнені у власних силах люди стають переможцями.

Білл Гейтс та Стів Джобс часто використовують метафори для того, щоб зробити мовлення більш наочним та зрозумілим для слухачів. Метафори відіграють образно-експресивну функцію, надають мовленню емоційності. Метафора “*in the face of death*” у промові Стіва Джобса:

(22)*Because almost everything – all external expectations, all pride, all fear of embarrassment or failure – these things just fall away in the face of death, leaving only what is truly important* (SJS: URL) утверджує думку про мізерність усіх мирських турбот, коли ти усвідомлюєш невідворотність кінця земного існування, а тому варто зважати лише на головні речі в житті. Схожу думку утверджує і Білл Гейтс, наголошуючи:

(23)*Remembering that you are going to die, certainly is the best way I know to avoid the trap of thinking you have something to lose* (BGS: URL).

Метафора “the trap of thinking” підсилює ідею про хибність людського перебільшення важливості дрібниць життя і змушує людей задуматися над його сенсом.

2.2 Аргументативність у мас-медійному дискурсі

Аргументація, як особлива інтелектуально-мовна процедура, пов'язана з прагматикою переконання, є «загальним розумовим феноменом» [38: 48]. Разом з тим вона має поряд з універсальними також і специфічні властивості, детермінована дискурсивної практикою – сферою соціально-комунікативної взаємодії. Виявлення своєрідності аргументативного дискурсу в різних предметних областях, в тому числі в науковому гуманітарному пізнанні, належить до пріоритетних завдань сучасної аргументології.

Найважливішою ознакою аргументованого міркування є його упорядкованість, організованість. Ці універсальні властивості пов'язані з певним оформленням дискурсу і проявляються, по-перше, в наявності необхідних структурних елементів: обґрунтовується твердження – теза (Точка зору / думка) і обґрунтовують затвердження – аргументи (докази / посилки); по-друге, в способах з'єднання зазначених елементів і освіти аргументативного схем і структур.

Аргументативність реалізується через обґрунтування певної тези іншими істинними постулатами. При цьому на синтаксичному рівні часто використовуються повтори, а на стилістичному – порівняння.

Так, наприклад, доводячи тезу про необхідність знайти те, що любиш, як у професійному, так і в особистому житті, Стів Джобс використовує повтори для її аргументування:

(8) You've got to find what you love. And that is as true for your work as it is for your lovers. Your work is going to fill a large part of your life, and the only way to be truly satisfied is to do what you believe is great work. And the only way to do great work is to love what you do. If you haven't found it yet, keep looking. Don't settle. As with all matters of the heart, you'll know when you find it. And, like any great relationship, it just gets better and better as the years roll on (SJS: URL).

Під час доведення тези “*You've got to find what you love*” промовець обирає такі обґрунтування (демонстрації), які визнаються всіма як істинні: “*...and the only way to be truly satisfied is to do what you believe is great work. And the only way to do great work is to love what you do...*”

Під аргументативної схемою розуміється «конвенціональний спосіб вираження зв'язку між тим, що затверджується в посилці, і тим, що затверджується в тезі» [2: 25]. Характер зв'язку між посилками і висновком. Термін «аргументативна структура» використовується тут у вузькому сенсі для позначення способу з'єднання аргументів, що визначає їхню соціальну значимість в обґрунтуванні точки зору [2: 26].

Порівняння як стилістичний засіб і тактика стратегії доведення ефективно обґрунтовує і демонструє тезу. Так, наприклад, у бесіді Білла Гейтса зі Стенфордським президентом Джоном Генесі перший доводить необхідність революційних змін у тому, яким чином задаються параметри більшості програмного забезпечення. Гейтс порівнює рівень конкретизації в описі параметрів комп'ютерних програм з фінансовою діяльністю двох нібито подібних банків, проте ті 10 відсотків, що роблять їх різними, і відіграють суттєву роль у їхній відмінності:

(5)Now, we also need to revolutionize how we write software, where we can define things at a much higher level. That really hasn't changed much in these last 30 years. We're still writing declarative code that can take something like two banks whose products are 90 percent identical, and you can end up literally with a million lines of code that are different between these two banks. And yet if you describe say in English their products, you'd only find like 40 pages of difference (BGS: URL).

Загальний принцип побудови аргументації має специфічні прояви в дискурсивній практиці, що відноситься до тієї чи іншої області пізнання. Джерело своєрідності – численні варіанти комбінування аргументативних схем і структур. Природно припустити, що утворені в результаті такої комбінаторики аргументативно моделі (далі – АМ), або конструкції, будуть нести відбиток сфери їх функціонування. Ймовірно також, що побудова аргументації певним чином впливає на реалізацію її впливає потенціалу. Очевидно, мас-медійний дискурс не виняток. Це означає, що виявлення АМ, їх комплексний опис повинні сприяти експлікації загального і особливого в мас-медійному обґрунтуванні, що, в свою чергу: ворить базу для адекватного аналізу та оцінки аргументації в цій важливій сфері соціально-мовної взаємодії.

Встановлення закономірностей побудови аргументативного дискурсу – завдання актуальна і в той же час складна. Єдиний шлях її вирішення – реконструкція – знаходження і відтворення АМ на основі випереджають цю процедуру операцій ідентифікації, розуміння та інтерпретації (тлумачення). «Реконструкція завжди передбачає певний кут зору» [2: 199], а тому –

множинність варіантів, які обумовлені цілями дослідження, його концептуальними рамками.

В основі нашої концепції – комплексний підхід (когнітивно-прагматичний), що враховує методи формальної та неформальної логіки, риторики, прагмалінгвістики. Мета реконструкції, також має комплексний характер, – виявити особливості структурної організації аргументативного дискурсу, що дозволить відповісти на питання, якою мірою побудова аргументації впливає на досягнення прагматичних цілей висловлювання, сприяє реалізації стратегій обґрунтування.

Відсутність загальноприйнятих методів, прийомів, способів реконструкції істотно ускладнює завдання, але в той же час стимулює пошук нових, самостійних рішень. Результат такого пошуку – авторський алгоритм реконструкції, який включає шість етапів.

1. Ідентифікація дискурсу як аргументативного на основі виявлення в ньому тези і висловлених в його підтримку доводів.

2. Визначення структурного типу обґрунтування. Якщо АМ містить одну аргументацію або аргументативний блок – комплекс необхідних і достатніх елементів (теза і аргумент), – будемо вважати її простий; в тому випадку, коли АМ утворюється двома і більше аргументативно блоками, будемо розглядати її як складну. Доцільно виділяти АМ на макрорівні (відповідає цілому дискурсу) і мікрорівні (співвідноситься з фрагментами дискурсу, що містять аргументацію).

3. Виявлення аргументів (для кожного структурного типу АМ), в тому числі імпліцитних. Важливо при цьому враховувати, яка використовується форма аргументації – прогресивна (теза впливає за аргументами), регресивна (теза передує аргументам) або прогресивно-регресивна (теза займає інтерпозицію по відношенню до аргументів).

4. Визначення схеми аргументації (для кожної мікроконструкції). Вона може бути дедуктивна (Коли істинність тези гарантується істинністю посилок, що забезпечується правилами формальної логіки), а може мати недедуктивний

характер (коли доводи підтверджують точку зору з більшим чи меншим ступенем вірогідності).

5. Аналіз структури складної аргументації (на макро- і мікрорівнях). різновидами складної аргументації є:

а) множинна: кожна аргументація, взята окремо, може бути достатньою для підтримки тези;

б) твірний: прості аргументації окремо не мають ваги за підтримки тези, прагматичний ефект досягається, тільки коли вони розглядаються в сукупності, демонструючи «горизонтальний зв'язок»;

в) підрядний: прості аргументації пов'язані «Вертикально» і утворюють своєрідну ланцюг, де теза підтримується доводом, який, в свою чергу, є тезою стосовно такого висловом-доводу і т. д. [2: 26, 27].

6. Формалізація АМ дискурсу.

У процесі реконструкції важливо відокремлювати власне аргументативно структури від тих елементів дискурсу, які такими не є. До них відносяться аргументативний ресурс – коментують, уточнюючі міркування, що не містять елементів АМ; і «парааргументація» [35: 36] – складові дискурсу, які виконують псевдоаргументативну функцію за рахунок актуалізації емоційно-психологічного, естетичного потенціалу висловлювання.

З огляду на логіко-лінгвістичну природу АМ, при їх відтворенні слід спиратися на логічні зв'язки, вербальні показники, ситуаційний та соціокультурний контекст.

Діалектика об'єктивного і суб'єктивного в мас-медійному обґрунтуванні відповідає двом його основних стратегій, в нашій термінології – раціонально-логічної та емоційно-ціннісної. Використання тих чи інших АМ можна розглядати як тактичний прийом реалізації цих стратегій. Раціональність і емоційність проявляються в мовному оформленні АМ.

Раціоналізація дискурсу досягається, зокрема, за рахунок вербального подання конститuentів аргументації: форм – регресивної (обумовлена; детермінується), прогресивної (це свідчить про; тому, отже; дозволяє зробити

висновок про те, що); структур – наприклад, сурядність (як ... так і; а також), підрядність (в результаті відбувається; дозволяє створити); схем – класифікаційних (істотна особливість креативного управління полягає у тому, що; найбільш важливими з них є наступні; системоутворюючою частиною креативного менеджменту є), причинно-цільових (такий радикальний поворот пов'язаний з; домогтися цього неможливо без; а для цього потрібно навчитися; виникає нагальна потреба в), апеляції до реальності (зараз майже для всіх очевидно, що), інтерпретації (постає як; проявляється як; означає, що), підтвердження (така робота робиться, наприклад, в), порівняльного обґрунтування (на відміну від, якщо ... то).

Засобом інтелектуального впливу є використання смислових підсилювачів, що направляють увагу (саме креативне управління; саме для такого розуміння; саме в креативності мислення), маркований сильний логічний зв'язок (керувати ними успішно можна тільки в тому випадку, якщо).

Проявом ціннісної складової категорії аргументативності у структурі мас-медійного дискурсу служать вказівки на позитивний характер наслідків (створює передумови для; сприяє відкриттю можливості для; сприяє); акцентування ключових концептів – багаторазове повторення слів з відповідною семантикою (новий, нововведення, креативний, творчий, нетривіальний, ефективний, оригінальний); концептуальне протиставлення (традиційний – новий; реактивний – креативний, проактивний; трафаретний – творчий; сучасне – майбутнє; знання вчорашнього дня – сучасні знання); використання оціночних інтенсифікаторів (головне значення, сильна потреба, радикальний поворот, радикальні зміни, нагальна необхідність / потреба, стрімко розвивається) – таким чином створюється динаміка викладу (рух від старого до нового), відбувається формування певного ціннісного орієнтиру адресата.

Емоційний вплив забезпечується залученням різноманітних риторичних прийомів, в тому числі тропів – епітетів і метафор.

У промові Білла Гейтса використання епітетів підкреслює характерні риси навчання в університеті:

(4)It could be exhilarating, intimidating, sometimes even discouraging, but always challenging (BGS: URL).

У своїй промові до студентів Стендфорду Стів Джобс використовує епітети:

(3)I decided to take a calligraphy class to learn how to do this... It was beautiful, historical, artistically subtle in a way that science can't capture, and I found it fascinating (SJS: URL),

що підкреслюють якісні характеристики курсів каліграфії, які відвідував мовець після того, як за власним бажанням вибув з коледжу, і які пізніше, десять років потому стали Джобсу в нагоді під час проектування та перероблення Макінтошів у систему Мак.

Експресивності викладу сприяють різні прийоми популяризації, які активно використовуються при створенні аргументативного ресурсу, а також при конструюванні власне аргументації [7: 16].

Градація сприяє підвищенню емоційного та смислового навантаження кожного наступного елемента, розгортає аргументацію та доведення Біллом Гейтсом важливості та складності процесу вироблення нових технічних засобів, знаходження необхідних людей,здатних змінити на краще вже існуючу систему:

(2)In some areas the ability to watch people who practice very well, to see their results that are numerically analyzed, to understand what those techniques are, it's been difficult to create that learning cycle (BGS: URL).

Смислова градація в уривку з промови Стіва Джобса:

(1)But the key thing is that if you gonna make connections which are innovative, you've got to connect two experiences together, then you have to not have the same bag of experience as everyone else does, or else you're going to make the same connections, and then you won't be innovative, and then nobody will give you an award (SJS: URL)

Уривок демонструє думку мовця про те, що інновації та інноваційні технології не виникають з нічого, а з'являються лише за умови якісної

відмінності та унікальності досвіду певної людини, яка зуміє цей свій досвід творчо використати.

В результаті комплексної реконструкції не лише відновлено АМ дискурсу на макро- і мікрорівнях з певними структурно-семантичними зв'язками тез і аргументів, але також виявлені мовні засоби експлікації як власне аргументативного, так і підтримуючих обґрунтування ресурсних і парааргументативних компонентів, що мають важливе прагматичне значення.

На наш погляд, включення останніх в дискурс є виправданим, оскільки дозволяє аргументатору, з'єднавши два канали сприйняття інформації (раціональний і емоційний), досягти запланованого перлокутивного ефекту: переконаний «голос» автора формує переконаність читача, спонукає прийняти аргументовану думку.

Ймовірно, це той випадок, який свідчить, за словами Р. А. Брутян, про «потрійний союз логіки, психології та риторики на базі аргументації».

Вибір (усвідомлений чи неусвідомлений) автором тієї чи іншої АМ детермінований прагматичними факторами – такими дискурсивними параметрами комунікації, як предметна область пізнання, основна мета повідомлення, професійно-особистісні особливості суб'єкта, характер адресата, соціокультурний контекст.

Їх облік для дослідника – ключ до розуміння, тлумачення, реконструкції та подальшої оцінки аргументації.

2.3 Прагматичні функції аргументативності у мас-медійному дискурсі

Прагмалінгвістичний розгляд аргументації як сфери спілкування людей характеризується двома підходами: інтерактивним і комунікативним. З точки зору інтеракціонізму диспут виступає, як засіб досягнення інтелектуального розвитку індивідів і суспільства.

Виділяють три критерії для подолання незгоди:

- конвенціональний, що задає область загальних знань і діалогових процедур, яких дотримуються учасники аргументативної взаємодії;
- логічний, що стосується правил валідності та ефективності міркування;
- емпіричний, який, в свою чергу, поділяють на об'єктивний, що стосується відповідності тверджень та фактів, і контекстний, пов'язаний з співвіднесенням способу викладення інформації та мети висловлювання.

Так, у наступному уривку Стів Джобс описує створення довідника “The Whole Earth Catalog”, удаючись до метафори “*poetic touch*”, що переконує слухачку аудиторію в силу творчого задуму та натхнення Стюарта Бранда, його творця:

(16)It was created by a fellow named Stewart Brand not far from here in Menlo Park, and he brought it to life with his poetic touch (SJS: URL).

А метафора в уривку з промови Стіва Джобса: *(14)Pixar went on to create the world's first computer animated feature film, Toy Story, and is now the most successful animation studio in the world. In a remarkable turn of events, Apple bought NeXT, I returned to Apple, and the technology we developed at NeXT is at the heart of Apple's current renaissance (SJS: URL)* допомагає мовцю переконати слухачів у відродженні традицій розвитку та успіху його компанії і виконує образно-експресивну функцію.

Якщо розбіжності у поглядах неможливо усунути через експлікацію логічного та емпіричного критеріїв, використовують конвенціональний критерій.

Типологія аргументів у прагмалінгвістиці будується за такими ознаками:

- природа відмінності думок;
- розподіл ролей між учасниками дискурсу;
- посилання та висновки, що складають аргументи (виражені та невиражені);
- аргументаційні структури;
- схеми аргументації.

Теорія прагматодіалектики, запропонована Ф. Емереном та Р. Гроотендорстом, поєднує прагматичний та діалектичний аспекти аргументації. Спираючись на прагмалінгвістику, прагматодіалектика вважає аргументацію складним мовленнєвим актом у межах природно мовної діяльності, оскільки спілкування розглядається як обмін мовленнєвими актами різної складності.

До принципів прагматодіалектичного підходу належать:

- екстерналізація, тобто експліцитний вираз змісту дискусії. Для виникнення аргументації недостатньо лише незгоди у думках або внутрішніх логічних міркувань. Тому необхідно виразити аргументацію експліцитно для того, щоб незгода перейшла у стадію конфронтації.

- функціоналізація, яка означає дослідження функцій фрагментів мовлення в контексті реального мовлення.

- соціалізація, згідно з якою аргументація вважається процесом взаємодії між людьми.

- діалектизація, тобто розгляд аргументації як критичного, діалектичного засобу переконання. Аргументація вважається ідеальною, якщо вона входить до складу критичної дискусії, тобто дискусії, спрямованої на подолання розбіжності думок.

До складу моделі критичної дискусії входять чотири стадії:

- стадія конфронтації, де визначається причина дискусії;
- стадія відкриття дискусії, тобто з'ясування ролей учасників дискусії, встановлення правил ведення дискусії;

- стадія аргументації, в якій кожен з учасників дискусії захищає свою точку зору;

- заключна стадія, в яку входить оцінка переможної точки зору та результату розв'язання проблеми [7:142].

Також сформульовані правила ведення такої дискусії. Функціоналізація, як один з принципів прагматодіалектичного підходу вимагає більш детального розгляду. Дискурс-аналіз є різновидом функціональної граматики [11:3], одного з аспектів функціональної лінгвістики, що характеризується «увагою до

функціонування мови в якості засобу спілкування» [3: 566]. В рамках цього підходу мова розглядається як інструмент для виконання своїх функцій. Оскільки функціональна лінгвістика не має домінуючої доктрини, існує низка підходів до розуміння поняття «функція». В залежності від того, як трактується цей термін, використовується те чи інше тлумачення цієї теорії [6: 26]. У цій роботі використовуються три значення цього поняття, що доповнюють одне одного.

По-перше, функцією називають діяльність, роль об'єкту у рамках системи, до якої він належить, тобто його призначення, обов'язок, сфера діяльності, роль.

По-друге, це вид зв'язку між об'єктами. Коли зміна одного приводить до зміни іншого, тоді другий об'єкт називають функцією першого.

По-третє, функцію тлумачать як співвіднесеність елемента цілісної структури з іншим, що підтримує існування самої структури.

Згідно з концепцією радикального аргументативізму, будь-яка форма використання мови має аргументативний аспект [10: 78]. Це означає, що аргументація приймає участь у виконанні функцій мови. Розділяють логічну та риторичну аргументацію. Будь-яка аргументація має два аспекти – логічний та комунікативний.

В логічному плані аргументація виступає як процедура знаходження та пред'явлення для певного положення (тези), що виражає певну точку зору, опори в інших положеннях (підставах, доводах, аргументах). В ряді випадків теза опирається на підстави таким чином, що визначається істинним змістом останніх, ніби наповнюється ними. Такий спосіб аргументації широко використовується у сфері науки, бізнесу та юриспруденції.

Якщо теза опирається на такі чинники, як: чиясь думка, традиція, настрої, віра та інші, то має місце риторична аргументація. З комунікативної точки зору аргументація є процесом передачі, тлумачення та навіювання реципієнту інформації, що зафіксована у тезі аргументатора.

Логічна аргументація може проявлятися через:

1) роз'яснення, покликане описати певну ситуацію, подію або явище, детально пояснюючи реципієнтові кожен етап або складову частину:

(91)The first finding that emerges from these tables is the high number of firms without any... (SIP: URL). To reveal the answer to this question, look at four specific cases for Edelweiss. See how each impacts the balance sheet without upsetting the basic equality (SIP: URL).

2) коментар — пропонує ознайомитися з висловлювання — ми різних спеціалістів з приводу ситуації, що склалась:

(93)Gary Dixon, United Uilities customer services director said: The report shows that we have made some good progress this year, and the number of complaints has reduced. But there is still a lot of work to do and I want to reassure customers that we will continue to improve our services to drive down complaints even furiher.(TG, URL).

3) проблему — впливає на читача, схиляючи його прийняти рішення, подібне до авторського, стосовно певної події шляхом створення нової проблеми. Автор може звернути увагу читача на проблему, використовуючи відповідні лексичні засоби;

(94)Probably the most discussed argument of how actively engaging in science might increase applied research productivity is the fact that this link to science leads to a better identification, absorption and integration of external (publig) knowledge.. (TG, URL).

Або спонукати реципієнта до прийняття рішення за допомогою низки запитань:

(95)What, then, are the causes of periodic depressions? Must we always remain agnostic abou the causes of booms and business? Is it really true that business cycles are rooted deep within the free-market economy, and that therefore some form of government planning is needed jf we wish to keep the economy within some kind of stable bounds? Do booms and then busts just simply happen, or does one phase of the cycle flow logically from the other? (TG, URL);

4) апеляцію — посилення на висловлення авторитета:

(97)The economic repercussions of a stockmarket crash depend less on the severity of the crash itself than on the response of economic policymakers, particularly central bankers» (TG, URL).

Використання цитат сприяє самоусуненню автора повідомлення, перекладає всю відповідальність за достовірність інформації на компетентну у певному питанні особу;

5) констатацію факту — підтверджує надану раніше інформацію:

(100)We confirm previous findings in the literature that firms with science linkages seem to enjoy at least some superior innovation performance (TG, URL).

Психологічна аргументація проявляється через низку засобів виразності, які яскраво передають авторську позицію щодо в даному випадку – економічних подій. До них відносяться іронія, епітет, перифраз, емоційна конструкція із дієсловом do(es).

(98)Modern economists «solve» this problem by simply keeping their general price and market theory and their business cycle theory in separate, tightly-sealed compartments, with never the twain meeting, much less integrated with each other. Economists, unfortunately, have forgotten that there is only one economy and therefore only one integrated economic theory (TG, URL).

Іронія будується на явному протиріччі, автор звертає увагу на невідповідність інформації реальності. На думку автора, проблема насправді не розв'язується (тому solve написа- но у лапках), всі економісти намагаються її вирішити, але щось йде не так.

Епітети, які подаються в антонімічній парі: separate – integrated, підсилюють висловлення, підкреслюючи розрізненість економістів, їхнє небажання працювати та спільно знаходити виходи із складних економічних ситуацій. Автор використовує антитезу separate economists – integrated economic theory, чим наголошує на неправильно організованій роботі економістів: не можна розрізненим економістам окремо створити єдину економічну теорію. Сила ілюкативного впливу цього речення посилюється за допомогою анафори (*only one*).

Епітет може передавати авторське ставлення до повідомлюваного, тим самим аргументуючи його думку:

(89)Central banking works like a cozy compulsory bank cartel to expand the banks' liabilities; and the banks are now able to expand on a larger base of cash in the form of central bank notes as well as gold (TG, URL).

На думку автора, функції Центрального банку не сприяють кращій роботі банківської системи в цілому. Негативне ставлення автора до дій Центрального банку передається за допомогою епітета *cozy*, у значенні якого закладена негативна оцінка — (disapproving) *easy and convenient, but not always honest or right*; «зроблений за змовою, тому і зручний».

В мас-медійному спілкуванні для правильного сприйняття думки адресанта важливу роль грає риторика як наука, що вивчає методику творення тексту, визначає його структуру, найпридатнішу для зрозумілого й аргументованого викладення думки з урахуванням особливостей аудиторії. Тому риторична аргументація також має місце у мас-медійному дискурсі. Відповідно до двох названих аспектів аргументації виділяють пізнавальну та комунікативну функції аргументації. [67 : 52]. Деталізуючи останню, виділяють такі призначення комунікативної функції, що відображає комунікативні цілі фрагменту мови: – особистісна функція означає здатність мовця пояснити хід своїх думок, що повною мірою проявляється в процесі аргументації; – міжособистісна функція робить можливим встановити і підтримати необхідні соціальні та ділові відносини, наприклад відносини між аргументатором і реципієнтом; -директивна функція дозволяє пропонувати, переконувати або вмовляти, що безпосередньо стосується аргументації; – референційна функція дозволяє говорити про часове і просторове оточення і про саму мову, що часто відбувається в аргументації; – імагінативна функція означає творче використання мови, що при аргументації цілком можливо. Але аргументація задіяна у виконанні і інших функцій мови.

Наприклад, у науці визначають також ідентифікаційну функцію аргументації, що є необхідною для аргументативного обґрунтування наукової

інформації, яка наповнюється смислом через ідентифікацію знання, що для адресата існує спочатку лише в якості інформації[9: 214-220]. Крім того, якщо розглядати аргументацію як ментальний процес, згідно з метою використання аргументації, вона виконує такі функції, як пояснення, підтвердження, виправлення, заперечення та інші [2: 10].

У процесі аргументації аргументатор завжди передає реципієнту певну інформацію, здебільшого мовними засобами. Отже, зміни у мові призводять до змін в аргументації і аргументацію можна назвати функцією мови з такої точки зору. Якщо розглядати функцію як роль об'єкту у рамках системи, до якої він належить, то аргументація може бути представлена через аналіз як функціональна єдність [8: 335-336].

Аргументація реалізується у шести різних функціях: дані, висновок, обґрунтування, попередні міркування, кваліфікатор аргументації і умови, за яких допускаються виключення. Зазвичай перші дві функції вважаються головними, а решта – другорядними [4: 37]. Відповідно до третього значення функції аргументативними функціями вважають семантичні відносини всередині тексту, що слугують цілям аргументування або доказу. Іншими словами аргументативні функції – це функції мовних виразів у тексті, що вказують на аргументативний статус певного фрагменту тексту. Вони складають базовий рівень інтерпретації для інших ілокутивних функцій у тексті. До них належать умова, імплікація, каузальність, діагноз, поступок, наслідок, співставлення, поправка, контраст [6: 27].

Отже, запропоноване дослідження дозволяє зробити висновок, що виділення функцій аргументації залежить від трактування поняття «функція». Оскільки аргументація, приймає участь у виконанні функцій мови то одна з функцій аргументації – прагматична, тобто аргументація застосовується з метою інтелектуальної, емоційної або вольової дії на адресата.

Висновки до розділу 2

1. На наш погляд, включення двох каналів сприйняття інформації (раціональний і емоційний), допомагає досягти запланованого перлокутивного ефекту: переконливий «голос» автора формує переконаність читача, спонукає прийняти аргументовану думку. Ймовірно, це той випадок, який свідчить, за словами Р. А. Брутян, про «потрійний союз логіки, психології та риторики на базі аргументації».

2. Вибір (усвідомлений чи неусвідомлений) автором тієї чи іншої АМ детермінований прагматичними факторами – такими дискурсивними параметрами комунікації, як предметна область пізнання, основна мета повідомлення, професійно-особистісні особливості суб'єкта, характер адресата, соціокультурний контекст. Їх облік для дослідника – ключ до розуміння, тлумачення, реконструкції та подальшої оцінки аргументації.

3. Запропоноване дослідження у 2 підрозділі дозволяє зробити висновок, що виділення функцій аргументації залежить від трактування поняття «функція». Аргументативність найчастіше реалізується через засоби впливу, які були розглянуті нами та проаналізовані. Оскільки аргументація, приймає участь у виконанні функцій мови то одна з функцій аргументації – прагматична, тобто аргументація застосовується з метою інтелектуальної, емоційної або вольової дії на адресата.

РОЗДІЛ 3

ВІДТВОРЕННЯ АРГУМЕНТАТИВНОСТІ У ПЕРЕКЛАДІ ТЕКСТІВ МАС-МЕДІЙНОГО ДИСКУРСУ

3.1. Способи еквівалентного відтворення аргументативності в українських перекладах текстів англійськомовного мас-медійного дискурсу

Переклад – це складний та доволі кропіткий вид діяльності, котрий вимагає від перекладача не лише знання мови оригіналу та мови перекладу, але й особливості культури, традицій обох мов.

Для продукування достовірного перекладу текст повинен пройти декілька стадій аналізу. До них належать: доперекладацький аналіз тексту (встановлення головної думки тексту, виділення всіх культурних, соціальних і прагматичних аспектів тексту та стилю автора), перекладацький аналіз (здійснення перекладу тексту використовуючи перекладацькі трансформації) і післятекстовий аналіз (редагування перекладу).

Однак переклад це не лише передача лексичних одиниць і граматичних конструкцій з мови оригіналу на мову перекладу, але передача змісту і задуму автора тексту через призму культури. Щоб повною мірою передати значення закладене автором вихідного тексту перекладач використовує різноманітні перекладацькі трансформації. Вони слугують помічником для перекладача, оскільки мова оригіналу майже завжди має іншу лексичну, граматичну або семантичну структуру ніж мова перекладу і крім того культурний аспект також ускладнює процес перекладу. Особливо часто перекладацькі трансформації використовуються у перекладах художніх творів, адже культурний аспект представлений найяскравіше саме в такому виді текстів.

Проблема перекладацьких трансформацій розглядалася багатьма вченими-лінгвістами, які пропонували своє визначення цього поняття, але всі вони збігалися у думці, що перекладацькі трансформації є невід'ємною частиною процесу перекладу та без їх використання неможливо надати адекватний переклад будь-якого тексту.

Класифікацією та розробкою перекладацьких трансформацій займалися такі вчені, як Л. С. Бархударов, Я. І. Рецкер, А. Д. Швейцер, В. Є. Щетинкин, Л. К. Латишев, В. Н. Комісаров, С. Є. Максимов та інші. Вони мали різні погляди на класифікацію трансформацій, тому не існує одного єдиного підходу до типології перекладацьких трансформацій. Деякі (Я. І. Рецкер) виділяють лише лексичні і граматичні трансформації, інші (В. Н. Комісаров) лексичні, граматичні і лексико-граматичні.

Оскільки завданням цієї дипломної роботи є встановлення та аналіз особливостей перекладу аргументативності у англійськомовному мас-медійному

дискурсі з використанням перекладацьких трансформацій доцільно буде обрати одну класифікацію перекладацьких трансформацій. Тому подальший аналіз перекладацьких трансформацій у відібраному матеріалі буде проводитися, спираючись на класифікацію професора С. Є. Максимова. На основі класифікації інших перекладознавців він розробив власну і представив її у своїй праці «Практичний курс перекладу».

У своїй класифікації С. Є. Максимов виділяє лексичні, граматичні і лексико-граматичні трансформації. У свою чергу лексичні трансформации поділяються на формальні лексичні та лексико-семантичні [51: 128]. До формальних лексичних трансформацій належать: практична транскрипція, транслітерація, традиційна фонетична і графічна репродукція, транскодування (комбінація трьох попередніх способів репродукції), калькування. До лексико-семантичних трансформацій належать: генералізація, диференціація значення і модуляція (або логічний розвиток) [51: 128].

Граматичні перекладацькі трансформації включають: нульову трансформацію (дослівна передача синтаксичних структур), перестановку, морфологічну або синтаксичну заміну, додавання, опущення [51: 130].

До групи лексико-граматичних трансформацій належать: антонімічний переклад, тотальна реорганізація фрагмента тексту, компенсація [51: 131].

3.2. Застосування перекладацьких трансформації для збереження прагматичних функцій аргументативності у перекладі текстів англійськомовного мас-медійного дискурсу

Процес як письмового, так і усного перекладу відзначається низкою особливостей, труднощів та закономірностей. У цьому процесі перекладач повинен брати до уваги те, що він взаємодіє не лише з різними системами мови, але й з різними культурними системами. Розбіжності в цих двох найголовніших параметрах викликають більшість труднощів з якими стикається перекладач.

Щоб розв'язати проблеми передачі іншомовного тексту рідною мовою, перекладачеві необхідно вдаватися до застосування різноманітних

перекладацьких трансформацій. Знання перекладацьких трансформацій і вміння їх застосовувати на практиці являють собою один із ключових елементів фахової перекладацької компетентності. Наразі англійськомовний медійний дискурс є широко розповсюдженим та пов'язаним з усіма сферами діяльності людини. По-перше, тому що англійська мова є найпопулярнішою мовою міжнародного спілкування, а по-друге, тому що масмедіа постають основним джерелом передачі різноманітної інформації. Беручи до уваги те, що переважна кількість інформації подана англійською, виникає потреба її перекладу іншими мовами. Зважаючи на відмінності в мовних, культурних, психологічних та концептуальних картинах, перекладачі стикаються з особливостями чи труднощами передачі оригінального тексту цільовою мовою [1: 78]. З метою досягнення правильного перекладу використовуються перекладацькі трансформації. У першу чергу розглянемо переклад, виконаний для передачі вербальних засобів впливу в англійськомовному медійному дискурсі, які провокують негативний ефект. Для кожного окремого випадку вказуємо особливості перекладу, вид застосованих перекладацьких трансформацій та доводимо доцільність їхнього використання. Варто зазначити, що під час перекладу засоби впливу, які реалізуються на певних мовних рівнях, можуть бути замінені перекладацькими трансформаціями засобів впливу інших рівнів. Причиною цього є необхідність досягнення адекватного перекладу та створення в перекладі того самого ефекту впливу на реципієнта. Для кожного з англійськомовних уривків буде поданий виконаний нами переклад українською мовою. Далі за текстом будуть надані коментарі стосовно використаних трансформацій, а також детальні пояснення особливостей та тонкощів перекладу. Дослідимо особливості перекладу та застосування трансформацій для засобів впливу, які в оригіналі належать до лексико-семантичного рівня.

(28) Just how dumb Donald Trump is: Look at how counterproductive his war on the Republican Party has been. Is Donald Trump, as Secretary of State Rex Tillerson reportedly stated, a moron? It is safe to say Trump has made some incredibly dumb moves as President. His presidency has, so far, not been a largely successful one. As I

wrote two months ago, Trump is isolated, impotent and has an overblown sense of grievance. Congress has largely distanced itself from him and his agenda. Simply put: When it comes to tackling the important issues of the day, Congress is putting Trump at the kids' table (NYD, URL) – Який тільки Дональд Трамп недалекий. Тільки-но подивіться наскільки недоцільною є його боротьба проти Республіканської партії. Чи може Дональд Трамп й справді бовдур, як відповідно до певних джерел нібито висловився Генеральний секретар Рекс Тіллерсон? З впевненістю можна сказати, що Трамп зробив декілька неймовірно дурних вчинків в якості Президента США. До цього моменту, його перебування на посаді не є вельми успішним. Як я й писав два місяці тому, Трамп віддалений, безсильний та має надмірне почуття образливості. Конгрес значно віддалився від нього та його порядку денного. Простіше кажучи: коли справа доходить до прийняття рішень з приводу важливих питань дня, тоді Конгрес ставиться до Трампа як до малої дитини.

Який тільки Дональд Трамп недалекий (трансформація на лексичному рівні: переклад відповідниками іншої мови з однаковим смисловим наповненням). Тільки-но подивіться наскільки недоцільною (формальна трансформація на лексичному рівні: переклад відповідниками іншої мови з однаковим смисловим наповненням) є його боротьба проти Республіканської партії. Чи може Дональд Трамп й справді бовдур, як відповідно до певних джерел (формальна трансформація на морфологічному рівні: заміна прислівника reportedly конструкцією прислівник+прикметник+іменник) нібито висловився Генеральний секретар Рекс Тіллерсон? (Загалом в реченні використані трансформації на синтаксичному рівні: для перекладу використане переміщення (зміна конструкції речення без зміни змісту)) З впевненістю можна сказати, що Трамп зробив декілька неймовірно дурних (трансформація на лексичному рівні: переклад відповідниками іншої мови з однаковим смисловим наповненням, задля збереження емотивності висловлювання) вчинків в якості Президента США. До цього моменту, його перебування на посаді (граматична трансформація: додавання (заміна іменника іменниковим сполученням)) не є

вельми успішним. Як я й писав два місяці тому, Трамп віддалений, безсильний та має надмірне почуття образливості. Конгрес значно віддалився від нього та його порядку денного (трансформація на лексичному рівні: переклад відповідниками). Простіше кажучи: коли справа доходить до прийняття рішень з приводу важливих питань дня, тоді Конгрес ставиться до Трампа як до малої дитини (у цьому реченні ми знайшли синонімічну заміну: деметафоризацію(за Селівановою О.О.), заміна авторської метафори, яка передає сенс висловлювання).

У поданому вище перекладі превалюють трансформації на граматичному рівні, що зумовлено необхідністю перекласти дослівно імперативні конструкції та емоційно-марковану лексику, які водночас не втрачають ефекту впливу на реципієнта.

Переклад засобів впливу за допомогою категорії аргументативності в цьому уривку є адекватним, адже зберігає основну функцію висловлювання, змушуючи читачів замислитися та ймовірно переоцінити американського політичного діяча. Складність для перекладу являє собою вжита в кінці уривку авторська метафора: *Congress is putting Trump at the kids' table*. Вона має значення того, що Конгрес вважає думку Трампа ні за що, тобто не сприймає його слова серйозно, як це зазвичай робиться щодо висловлювань дитини.

З огляду на це вважаємо за необхідне вжити деметафоризацію (за Селівановою О.О.), яка змінює лексичне наповнення висловлювання, проте володіє потенціалом передати його сенс.

Адже, якщо цю авторську метафору залишити дослівно перекладеною: *Конгрес садить Трампа за дитячий стіл*, тоді вона не буде цілком зрозумілою для іншомовного читача.

(35)*The Russians are coming – to Africa. And it's worrying U.S. analysts. But far from being frightened, the leaders of many African countries are welcoming Moscow with open arms, so much so that representatives of 43 of Africa's U.N. member states attended a summit hosted by Russian President Vladimir Putin this past week... Russia appears, another analyst says, to be making deals while the U.S. sleeps on the*

job. President Trump has yet to visit the African continent, but Putin has (FN,URL) – Росія наступає на Африку. Й це хвилює американських аналітиків. Проте замість того, щоб бути наляканими, лідери значної кількості країн Африки приймають Москву з розпростертими обіймами. Й варто зазначити з такими широкими, що представники 43 африканських країн, які є членами ЄС, відвідали саміт організований російським президентом Володимиром Путіним минулого тижня...За твердженням одного з аналітиків, виявляється, що Росія укладає торговельні угоди, в той час як уряд США сидить склавши руки. Президент Трамп ще повинен прилетіти з візитом на Африканський континент, але Путін вже це зробив.

Росія наступає (генерелізація: метонімічна заміна жителів країни на її назву) – на Африку. Й це хвилює американських аналітиків. Проте замість того, щоб бути наляканими, лідери значної кількості країн Африки приймають Москву з розпростертими обіймами (перестановка). Й варто зазначити з такими широкими (перестановка з додаванням, що визначають зміну значення, роблять його експресивнішим), що представники 43 африканських країн, які є членами ЄС, відвідали саміт організований російським президентом Володимиром Путіним минулого тижня...За твердженням одного з аналітиків, виявляється, що Росія укладає торговельні угоди (граматична трансформація: перестановка без зміни змісту), в той час як уряд США сидить склавши руки (лексична трансформація(заміна словосполучення на фразеологізм).

Президент Трамп ще повинен прилетіти з візитом (лексична трансформація: конкретизація).

Для цього уривку характерним є вживання значної кількості метонімії, які необхідно відтворити в перекладі, застосування антитези в другому реченні та декілька фразеологізмів. Використані перекладацькі трансформації відносяться переважно до граматичних та лексичних. Це зумовлено необхідністю вплинути на іншомовну аудиторію, з допомогою вжитих у перекладі еквівалентних фразеологізмів, які притаманні українській мові, а також

переструктуруванням(перестановкам) синтаксичних конструкцій до більш природніх, задля привернення уваги читачів.

(40)*Free Women Writers, an organisation supporting female writers in Afghanistan, issued a response to Mr Ghani's comments on Facebook. "Who can be the hope for Afghan women when their president thinks being a woman as well as womanhood is embarrassing" they said* (BBC, URL) – *Free Women Writers, організація, яка підтримує жінок-письменниць в Афганістані, надала свою відповідь містеру Гані в коментарях у Facebook. «Хто може стати надією для афганських жінок, коли президент країни вважає, що бути жінкою, так само й належати до жіноцтва – це бентежно», стверджує коментар.*

Free Women Writers, організація, яка підтримує жінок-письменниць в Афганістані, надала свою відповідь містеру Гані в коментарях у Facebook. «Хто може стати (використана граматична трансформація (граматична заміна): зміна часу дії) надією для афганських жінок, коли президент країни вважає, що бути жінкою, так само й належати до жіноцтва – це бентежно», стверджує коментар (використана граматична трансформація (граматична заміна): заміна виконавця дії).

Для реалізації ефекту впливу в перекладі слід зберегти повтор лексеми жінка та спільнокорених з нею слів. Окрім того, потрібно передати питальну інтонацію першої частини речення в прямій мові, що мотивуватиме читача до роздумів над цією складною ситуацією, що склалася для жінок в Афганістані та ймовірно викличе співчуття до жінок або ж невдоволення урядом країни.

(90)*Jefferson, who has eight prior arrests, was charged with assault, acting in a manner injurious to children, menacing and resisting arrest* (NYD, URL) – *Джефферсон, який мав вісім арештів в минулому, був звинувачений в насильстві, діючи в манері кривдній щодо дітей, являючи собою загрозу та чинячи опір арешту.*

Джефферсон, який мав вісім арештів в минулому (використаний смисловий розвиток з синонімічною заміною), був звинувачений в насильстві,

діючи в манері кривдній щодо дітей, являючи собою загрозу (використана граматична трансформація: додавання) та чинячи опір арешту.

Таким чином, у цих прикладах ми знову стикаємось в більшості з граматичними трансформаціями та лексичними.

Детально розглянемо також особливості перекладу та перекладацькі трансформації, які використовуються для передачі категорії аргументованості на морфологічному та синтаксичному рівнях.

(88)*I think the time has come to change the government. The government is corrupt. We're sick of the corrupt," said a protester, Avi Elmozlinu. "Bibi and his government are destroying the country. There's been enough corruption," said one demonstrator, Michal, a Tel Aviv resident who preferred not to give his full name (TG, URL) – На мою думку настав час зміни уряду. Уряд – корумпований. Ми ситі по горло корупцією так висловився протестуючий Аві Ельмозліну. «Бібі та його уряд руйнують країну. Корупції вже достатньо», – сказав житель Тель-Авіву Міхаль, один із демонстрантів, який вирішив не озвучувати повне ім'я.*

На мою думку настав час зміни уряду. Уряд – корумпований. Ми ситі по горло корупцією так висловився протестуючий Аві Ельмозліну. «Бібі та його уряд руйнують країну. Корупції вже достатньо», – сказав житель Тель-Авіву Міхаль, один із демонстрантів, який вирішив не озвучувати повне ім'я (граматична трансформація: перестановка речення без зміни значення).

Задля передачі використаних засобів впливу в перекладі необхідно зберегти застосовані в оригіналі прийом лексичних повторів слів *корупція* й *уряд*.

Окрім того, в перекладі використаний еквівалентний український відповідник *бути ситим по горло* англійському фразеологізму *be sick of something*. З допомогою таких особливостей у перекладі зберігається передача настрою мовців та їхнє бачення ситуації, що впливає на реципієнта під час читання тексту.

(87)*India's Action for Equality programme seeks to end violence against women – by focusing on teenaged boys. Eighteen-year-old Omkar used to take out his anger on his younger sister Rutu. Now, his mother Kanta says, he talks to her respectfully*

and calmly. He also helps much more around the house. “He makes tea if somebody’s home; he also does household chores like cleaning the house and sorting out things. He behaves differently than other boys of the community – he’s very well behaved,” says Kanta (BBC, URL) – Програма Action for Equality, яка впроваджена в Індії намагається знайти способи покінчити з жорстоким поводженням та насиллям проти жінок. Головним чином, вона сфокусована на хлопцях-підлітках. Раніше вісімнадцятирічний Омкар виміщав злість на своїй молодшій сестрі Руту. Проте зараз, за словами його матері, він говорить з нею ввічливо та спокійно. Окрім того він набагато більше допомагає в будинку. «Він робить чай, якщо хтось вдома, також він виконує домашні обов’язки, такі як прибирання чи сортування речей. Він поводить себе інакше, ніж решта хлопців з громади – він поводить себе дуже добре», говорить Канта.

Програма Action for Equality, яка впроваджена в Індії намагається знайти способи покінчити з жорстоким поводженням та насиллям проти жінок (граматична трансформація: додавання, додані мовні одиниці без зміни змісту). Головним чином, вона сфокусована на хлопцях-підлітках (граматична трансформація: перестановка без зміни змісту).

Вжита в уривку аргументативність – це переважно паралельні конструкції, які демонструють позитивний результат від програми. В перекладі варто зберегти цей стилістичний прийом, шляхом вживання тих самих паралельних конструкцій та їхнього перекладу без зміни змісту. У результаті отримано еквівалентний переклад з тим самим ефектом та прагматичною спрямованістю: переконати читача в ефективності впровадження подібних соціальних програм.

Наступним кроком є розгляд особливостей перекладу та засобів впливу, які належать в англійськомовному дискурсі до морфо-синтаксичного та лексико-семантичного рівнів:

(44)I do my engineering in high heels not a hard hat”. The clichéd image of an engineer is of a man in a hard hat, but one female engineer says she is more likely to wear high heels to work. Pavlina Akritas is a lighting designer at multinational firm Arup, and she has been helping to highlight the lack of women in engineering... “If you

google 'engineer' you only see these hard hats, but personally if I was asked how many times I wear a hard hat, it's probably two weeks per year," says Ms Akritas. "On other occasions, I wear my heels – I like my heels – and my dresses" (BBC, URL) – Я займаюся інженерною діяльністю на високих підборах, а не в касці. Стереотипно уявляючи інженера, ми зазвичай уявляємо собі чоловіка в касці, проте для жінки-інженера більш прийнятним є ходити на роботу в туфлях на високих підборах. Павліна Акрітас працює інженером з освітлення в багатонаціональній компанії "Arup", й окрім того, вона допомагає висвітлювати проблему нестачі жінок в інженерній діяльності... «Якщо ти зауглиши слово «інженер» то побачиш там лише каски та захисні шоломи», але якщо мене особисто запитати, як часто я вдягаю шолом на роботі, то я можу сказати, що ношу його ймовірно лише декілька разів на рік», говорить Міс Акрітас. «У всіх інших випадках, я ходжу на роботу в туфлях на високих підборах. Я люблю свої туфлі, так само як і свої сукні».

Я займаюся інженерною діяльністю на високих підборах, а не в касці. Стереотипно уявляючи інженера, ми зазвичай уявляємо собі чоловіка в касці (граматична трансформація(граматична заміна): частиномовна заміна), проте для жінки-інженера більш прийнятним є ходити на роботу в туфлях на високих підборах (метонімічна заміна). Павліна Акрітас працює інженером з освітлення в багатонаціональній компанії "Arup", й окрім того, вона допомагає висвітлювати проблему нестачі жінок в інженерній діяльності... «Якщо ти зауглиши (лексична трансформація: калькування з подальшою адаптацією до норм мови перекладу) слово «інженер» то побачиш там лише каски та захисні шоломи», але якщо мене особисто запитати, як часто я вдягаю шолом на роботі, то я можу сказати, що ношу його ймовірно лише декілька разів на рік», говорить Міс Акрітас. «У всіх інших випадках, я ходжу на роботу в туфлях на високих підборах (граматична трансформація: перестановка без зміни змісту). Я люблю свої туфлі, так само як і свої сукні».

У перекладі цього уривку використані трансформації на різних рівнях. Найголовнішим для цього англійськомовного тексту є збереження антитези, яка базується на протиставленні чоловічої та жіночої статі, та пронизує весь текст статті. Доцільним є переклад слова *google*, з допомогою неологізму *гуглити*, який являє собою поморфемний переклад з адаптацією до граматичних правил української мови.

Використовуючи вищезазначені трансформації досягаємо бажаного впливу через категорію аргументативності в перекладі, а саме нашоувхуємо читача на думку, що інженерами можуть бути не тільки чоловіки, але й жінки, тим самим підсвідомо викорінюємо сексизм.

*(47)My message to the Americans is the same as to everyone – that is to unite behind the science and to act on the science,” Thunberg told the Guardian on Tuesday. “We must realize this is a crisis, and we must do what we can now to spread awareness about this and to put pressure on the people in power. And especially, the US has an election coming up soon, and it’s very important that for everyone who can vote, vote (TG, URL) – Мій меседж до всіх американців такий самий, як і до всіх інших людей. Звучить він так: об’єднуйтесь навколо науки або ж впливайте на науку», такий коментар дала Тунберг представникам *The Guardian* у вівторок. «Ми повинні усвідомити, що це справжня криза. Окрім того ми повинні роботи те, що можемо, з метою поширити обізнаність про це та тиснути на людей, які знаходяться при владі. Найпаче, в Америці скоро проведуться вибори, тож найважливіший меседж до кожного, хто може голосувати – голосуйте».*

*Мій меседж до всіх американців такий самий, як і до всіх інших людей (лексико-семантична трансформація: генералізація). Звучить він так: об’єднуйтесь навколо науки або ж впливайте на науку», такий коментар дала Тунберг представникам *The Guardian* (граматична трансформація: додавання (додані лексичні одиниці без зміни змісту)) у вівторок.*

У перекладі українською мовою цього англійськомовного уривка переважно застосовані граматичні трансформації для передачі змісту висловлювання без зміни. Доцільним є використання неологізму *меседж*, для

перекладу англійського слова *message* (дослівно: заклик, повідомлення), адже таким чином можна привернути увагу читачів незвичною лексичною одиницею. Для збереження ефекту впливу необхідною є передача епіфори на початку висловлювання, головною лексемою для якої виступає слово *наука*, а також лексичного повтору, який базується на слові *голосувати*.

Доцільним є застосування наприкінці інфінітивної конструкції *голосуйте*, яка спрямована до всіх дієздатних, повнолітніх громадян. Завдяки використанню вищенаведених трансформацій та особливостей перекладу, основна функція впливу через категорію аргументативності реалізується в вихідному тексті.

(51)*He said he sees people getting in trouble for their tweets, and says they should follow the old advice of thinking before you speak: “Think before you tweet,” Obama said. “Same principle.”* (ABC, URL) – *Він сказав, що бачить як люди потрапляють у неприємності через їхні твіти, й потім додав, що їм потрібно дослухатися до давно відомої поради: слово – не горобець, вилетить – не спіймаєш. «Твіт – не горобець, вилетить – не спіймаєш», сказав Обама, «Принцип той самий».*

Він сказав, що бачить як люди потрапляють у неприємності через їхні твіти, й потім додав (лексико-семантична трансформація: конкретизація), що їм потрібно дослухатися до давно відомої (лексико-семантична трансформація: модуляція) поради: слово – не горобець, вилетить – не спіймаєш.

З метою зберегти вплив, закладений адресантом в оригіналі, на іншомовного читача, в перекладі варто використати неологізм *твіт*, який має на увазі повідомлення опубліковане в мережі Facebook. Яскравою особливістю цього уривку є застосування в ньому звичайної *think before you speak* та модифікованої форми фразеологізму *think before you tweet*.

Цей засіб впливу являє собою труднощі для перекладу, адже необхідно вдало підібрати український відповідник й потім так само вдало внести в нього модифікацію. В перекладі нами був використаний український еквівалент, який за своїм значенням подібний до англійського: *слово – не горобець, вилетить – не*

спіймаєш. В якості модифікації перше слово фразеологізму було замінене на слово *twit*, що допомагає зберегти оригінальний сенс висловлювання.

(6)*The new findings reiterate that walking and cycling have a huge role to play in tackling the air quality crisis that causes tens of thousands of premature deaths every year* (TGN, URL) – *Нові дослідження підтверджують, що піші прогулянки та поїздки на велосипеді насправді відіграють надзвичайно важливу роль у вирішенні проблем, пов'язаних із серйозним повітрям криза якості тисячі передчасних смертей щороку.*

Нові дослідження підтверджують, що піші прогулянки та поїздки на велосипеді... (лексико-семантична трансформація: смисловий розвиток).

В перекладі для збереження ефекту впливу використані підсилювальні слова: *насправді, колосально важливу, надсерйозною*. Перекладацькі трансформації, що використовуються для передачі впливу, встановленого адресатом, належать до лексичного, лексико-семантичного та граматичного типу. Отже, перекладацькі трансформації різних рівнів використовуються для адекватного та правильного передачі категорії аргументативності у текстах англійськомовного мас-медійного дискурсу.

Висновки до розділу 3

1. Для перекладача важливо мати весь лексичний матеріал мови, весь набір фонових знань, і чим більша різниця між культурами, тим більший обсяг цих фонових знань.

Таким чином, для досягнення еквівалентності перекладу, тобто збереження прагматичного потенціалу оригіналу в перекладі, використовуються певні прийоми перекладу.

Сфера діяльності перекладача – це своєрідне неподільне ціле: мова – культура – людина; використання мови як засобу спілкування, покликання перекладача спілкуватися між людьми на основі знань та розуміння мов та культур. Без знання культурного середовища взагалі неможливе спілкування.

2. Проаналізувавши переклади, маємо зауважити, що різноманітні види та підтипи перекладацьких трансформацій використовуються задля збереження функції впливу в україномовних перекладах уривків з англійськомовного медіадискурсу. Найчастіше застосовуються лексико-семантичні(генералізація, модуляція) та граматичні трансформації(перестановка, граматична зміна).

Проаналізувавши особливості перекладу засобів впливу в англомовному медіадискурсі, які позитивно впливають на реципієнта, ми робимо висновок, що перекладацькі трансформації різних рівнів використовуються для адекватного та правильного передавання значення виразу та збереження функції вплив. Найчастіше використовуються граматичні трансформації. Значна кількість перестановок та граматичних змін.

ВИСНОВКИ

У дипломній роботі вивчаються способи реалізації категорії аргументативності у сучасній англійській мові на прикладі англійськомовних текстів мас-медійного дискурсу, в яких проблема розуміння смислу постає найбільш гостро. Визначаються основні типи аргументації та розглядаються засоби їх репрезентації у досліджуваному типі текстів. Предметом вивчення стали аргументативні висновки, що функціонують в мас-медійному дискурсі й впливають на читача згідно з волею автора певного твору. У цій дипломній роботі досліджується поняття аргументації та основні види аргументів, розглядаються прийоми дедуктивної аргументації, функціонально-стилістичні

особливості мас-медійного дискурсу, виявляються прийоми індуктивної аргументації в англійськомовних мас-медійних текстах.

Підсумовуючи, слід зазначити, що при залученні теоретичних положень функціональної прагматики та теорії мовлення діє з метою концептуалізації явища аргументації, яке ми отримуємо необхідні інструменти та теоретичні основи для ідентифікації та аналіз аргументації як варіанту міжособистісних комунікацій реалізації. Таким чином, у поєднанні з методом розмовного аналізу ми залучаємо необхідні інструменти для емпіричного аналізу аргументації як діалогічного, соціально-комунікативного процесу в його процедурному, динамічному вимірі як на мікро-, так і на макроструктурному рівнях.

Аргументовані міркування спираються на дедукцію (з використанням кількох доказів, щоб дійти єдиного висновку) та індукцію (дійти загального висновку з конкретних фактів). В аргументації особливо важливо бути готовими скорегувати свій підхід і навіть свою позицію перед новими доказами чи новими обставинами.

Критичний аналіз розглянутого нами мас-медійного дискурсу, звернув нашу увагу на з'ясування змістових, структурних та функціональних особливостей медіа-дискурсу. Зокрема, відповідно до комунікативної функції, що виконується, на такі його види, як публіцистичний, рекламний та PR-дискурс.

Спираючись на проаналізований матеріал щодо категорії аргументативності, ми зробили висновок, що найкраще ця категорія розкривається у промовах, тому зробили основний акцент на промовах відомих постатей сучасності.

Оскільки в промовах автор використовує, на наш погляд, включення двох каналів сприйняття інформації (раціональний і емоційний), що допомагає досягти запланованого перлокутивного ефекту: переконливий «голос» автора формує переконаність читача, спонукає прийняти аргументовану думку.

Усвідомлений чи неусвідомлений вибір автором тієї чи іншої АМ детермінований прагматичними факторами – такими дискурсивними параметрами комунікації, як предметна область пізнання, основна мета

повідомлення, професійно-особистісні особливості суб'єкта, характер адресата, соціокультурний контекст. Їх облік для дослідника – ключ до розуміння, тлумачення, реконструкції та подальшої оцінки аргументації.

Дослідження у 2 розділі дозволяє зробити висновок, що аргументативність найчастіше реалізується через засоби впливу, які були розглянуті нами та проаналізовані. Оскільки аргументація, приймає участь у виконанні функцій мови то одна з функцій аргументації – прагматична, тобто аргументація застосовується з метою інтелектуальної, емоційної або вольової дії на адресата.

У 3 розділі нами був проведений аналіз уривків з різноманітних текстів та промов англійськомовного мас-медійного дискурсу. Так як мас-медійний дискурс потребує від перекладача об'ємний набір фонових знань, і чим більша різниця між культурами, тим більший обсяг цих фонових знань, то для кращої еквівалентності перекладу, тобто збереження прагматичного потенціалу оригіналу в перекладі, були використані певні прийоми перекладу.

Проаналізувавши переклади, маємо зауважити, що різноманітні види та підтипи перекладацьких трансформацій використовуються задля збереження категорії аргументативності та функції впливу в україномовних перекладах уривків з англійськомовного мас-медійного медіадискурсу. Найчастіше застосовуються лексико-семантичні та граматичні трансформації.

Проаналізувавши особливості перекладу категорії аргументативності та засобів впливу в англійськомовному мас-медійному дискурсі, які позитивно впливають на реципієнта, ми робимо висновок, що перекладацькі трансформації різних рівнів використовуються для адекватного та правильного передавання значення виразу та збереження функції вплив. Найчастіше використовуються такі трансформації як переміщення та граматичні зміни у реченнях. Рідше використовуються лексико-семантичні трансформації, проте можна зустріти генералізацію та модуляцію.

Поставлені задачі на початку цієї роботи були виконані та презентовані у 3 розділах з прикладами. Ми визначили поняття аргументативності та узагальнили підходи до вивчення аргументативності як проблеми сучасної

лінгвістики та перекладознавства. Також ми виявили засоби аргументативності в англійськомовному мас-медійному дискурсі та засоби впливу на реципієнта. Ми дослідити специфіку англійськомовного мас-медійного дискурсу. І на прикладах у 3 розділі ми встановили та проаналізували особливості перекладу категорії аргументативності у англійськомовному мас-медійному дискурсі з використанням перекладацьких трансформацій.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Алексеев А. П. Аргументация. Познание. Общение. М.: Изд-во Московского ун-та, 1991. 150 с.
2. Алексеев А. П. Философский текст: идеи, аргументация, образы. М., 2006.
3. Анисимова Т.В. Современная деловая риторика / Т.В. Анисимова, Е.Г. Гимпельсон. – М.; Воронеж, 2004. – 432 с.
4. Аристотель. Риторика // Античные риторики. М.: Наука, 1978. 217 с.
5. Бабосов Е. М. Креативное управление и его роль в преодолении кризиса // Социол. альманах. Минск, 2010. Вып. 1. С. 13–19 [Babosov E. M. Creative management and its role in overcoming the crisis. Sotsiologicheskii al'm. Minsk, 2010. Vol. 1. P. 13–19 (in Russ.)].

6. Баранов А. И., Крейдлин Г. Е. Иллокутивное вынуждение в структуре диалога // Вопросы языкознания. 1992. № 2. С. 84-99.
7. Барнет В. Проблема изучения жанров устной научной речи // Современная русская устная научная речь. Красноярск, 1985. 335 с.
8. Бахтин М. М. Эстетика словесного творчества. М.: Искусство, 1979. 444 с.
9. Белова А. Д. Лингвистические аспекты аргументации / отв. ред. А.И. Чередниченко. К.: Астрейя, 1997. 312 с.
10. Белова А.Д. Лингвистические аспекты аргументации. – К., 1997. – 300 с.
11. Берков В. Ф. Вопрос как форма мысли. Минск: Изд-во БГУ, 1972. 135 с.
12. Бокмельдер Д. А. Стратегии убеждения в политике: анализ дискурса на материале современного английского языка: дис. ... канд. филол. наук. Иркутск, 2000. 140 с.
13. Брутян Г. А. Аргументация. Ереван: Изд-во АН АрмССР, 1984. 105 с.
14. Брутян Г. А. Аргументация (общая характеристика) // Вопр. философии. 1982. № 11. С. 43–52 [Brutyayn G. A. Argumentation (general characteristics). Voпр. filos. 1982. No. 11. P. 43–52 (in Russ.)].
15. Булыгина Т.В., Крылов С.А. Функциональная лингвистика // Лингвистический энциклопедический словарь. – М.: Советская энциклопедия, 1990. С. 566.
16. Васильев Л.Г. Аспекты аргументации. Тверь: Тверск. гос. унт, 1992. 42 с.
17. Воробьева М. Б. Особенности реализации оценочных значений в научном тексте. Язык, стиль, жанры // Научная литература. М.: Наука, 1985. С. 345-376.
18. Гальперин И. Р. О понятии – «текст» // Вопросы языкознания. М., 1974. № 6. С. 67-72.
19. Гальперин И. Р. Текст как объект лингвистического исследования. М.: Наука, 1981. 137 с.
20. Герасимова И. А. Теория и практика аргументации. М.: Университетская книга, Логос, 2001. 184 с.

21. Горский Д. П. Исследования по логике научного познания: Материалы Международного симпозиума (ноябрь 1984). М.: Наука, 1990. 204 с.
22. Грайс Г. П. Логика и речевое общение // Новое в зарубежной лингвистике. М.: Прогресс, 1985. Вып XVI. Лингвистическая прагматика. С. 217-237.
23. Григорьева В. С. Дискурс как элемент коммуникативного процесса: прагмалингвистический и когнитивный аспекты: монография / В. С. Григорьева. – Тамбов: ТГТУ, 2007. – 288 с.
24. Дашкова С. Ю. Логико-прагматический анализ аргументации в научно-учебном тексте: на материале французского и русского языков: дис....канд. фил. наук: 10.02.19. Кемерово, 2004. 154 с.
25. Дейк Т.А. ван Язык. Познание. Коммуникация: сборник работ. М.: Прогресс, 1989. 311 с.
26. Демьянков В.З. Функционализм в зарубежной лингвистике конца 20 века [Электронный ресурс] // Когнитивные аспекты лексикографии Режим доступа: <http://www.infolex.ru/Func.htm#0>
27. Еемеерен Ф. Аргументация: анализ, проверка, представление / Еемеерен Ф., Гроотендорст Р. – СПб: Издательство СПбУ, 2002.- 142с.
28. Еемеерен Ф. Х. Речевые акты в аргументативных дискуссиях / пер. с англ. СПб: Васильевский стров, 1994. 204 с.
29. Ельмслев Л. Прологомены к теории языка // НвЛ. – М.: ИЛ, 1960. Вып.1. С.264-389.
30. Залевская А. А. Понимание текста: психолингвистический подход. Калинин: Изд-во КГУ, 1988. 96 с.
31. Ивин А. А. Основания логики оценок. М., 1970.
32. Ивин А. А. Основы теории аргументации. М.: Гуманитарный издательский центр ВЛАДОС, 1997. 352 с.
33. Ивин А. А. Теория аргументации. М.: Гардарики, 2000. 347 с. 22. Иссерс О. С. Речевое воздействие. М.: Флинта, 2009. 224 с.
34. Ивин А. А. Ценности и целевое обоснование // Мысль и искусство аргументации. М., 2003. С. 43–58.

35. Кананыхина Т. А. Метафора в юридическом дискурсе с точки зрения теории аргументации (на материале американского юридического дискурса) // Проблемы речевого воздействия и языковой аргументации. Серия Лингвистика. № 2. Иркутск, 2003. С. 71-81.
36. Карасик В. И. О типах дискурса // Языковая личность: институциональный и персональный дискурс. Волгоград: Перемена, 2000. С. 5-20.
37. Климинская С. Л. Лингвистические средства реализации стратегий и тактик убеждения в аргументативном дискурсе на материале англоязычных телевизионных дискуссий: дис. ... канд. филол. наук. М., 2010. 215 с. 84
38. Костюшкина Г. М. Современные направления во французской лингвистике (Теория высказывания и анализ дискурса): учебное пособие. Иркутск: БГУЭП, 2003. 270 с.
39. Котюрова М. П. Стилистика научной речи: учеб. пособие для студ. учреждений высш. проф. образования. М.: Академия, 2010. 240 с.
40. Краснова Т. И., Майданова Л.М. Синтаксис убеждающей речи, // Аргументация в публицистическом тексте. Свердловск: Изд-во Урал. ун-та, 1992. С. 180-193.
41. Кузнецов В. Г. Функциональные стили современного французского языка (публицистический и научный): учебное пособие. М.: Высшая школа, 1991. 160 с.
42. Кузьмина Н.Е. Идентификационная функция аргументации в науке // Вестник Поволжской Академии государственной службы им. П.А. Столыпина. — № 1 (22). – Саратов, 2010. — С.214—220.
43. Курбатов В. И. Социально-политическая аргументация (логико-методологический анализ). Ростов-на-Дону: Изд-во Ростовского ун-та, 1991. 144 с.

44. Мальчевская Т. Н. Специфика научных текстов и принципы их классификации (на материале английских биологических текстов) // Особенности стиля научного изложения. М.: Наука, 1976. С. 28-37.
45. Мигунов А. И. Аналитика и диалектика: два аспекта логики [Электронный ресурс] / А. И. Мигунов. – Режим доступа: <http://anthropology.ru/ru/texts/migunov/slinin.html>
46. Мигунов А. И. Важнейшие концепции теории аргументации / пер. с англ. В. Ю. Голубева, С.А.Чахоян, К.В.Гудковой. СПб.: Филологический факультет СПбГУ, 2006. 296 с.
47. Родос В. Б. О правилах доказательства, аргументации и полемики // Философские проблемы аргументации. Ереван: Изд-во АН АрмССР, 1986. С. 303-313.
48. Рябова К. К. Репрезентація аргументативності в англomовних наукових текстах // Тиждень науки // матеріали наук.-практ. конф. Запоріжжя: ЗНТУ, 2018. С. 1616-1618.
49. Рябова К. К. Репрезентація аргументативності в англomовних наукових текстах / Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Сер. Філологія. Одеса, 2019. Т.1, № 35. (підг. до друку).
50. Савчук Т. Н. Инференция в научном гуманитарном дискурсе // Текст. Язык. Человек : сб. науч. тр. : в 2 ч. Мозырь, 2015. Ч. 1. С. 50–52 [Savtchouk T. N. Inference in the scientific humanitarian discourse. Text. Language. Human : collect. sci. pap. : in 2 part. Mozyr', 2015. Part 1. P. 50–52 (in Russ.)].
51. Савчук Т. Н. Лингвопрагматическое своеобразие аргументации в научном гуманитарном дискурсе // Актуальные проблемы лингвистики : сб. ст. по итогам Междунар. науч. конф. (Сургут, 27 марта 2015 г.). 2015. Вып. 8. С. 141–146 [Savtchouk T. N. Lingvopragmatic originality of the argumentation in the scientific humanitarian discourse. Actual problems of linguistics : collect. articles on the results of the Int. sci. conf. (Surgut, 27 March 2015). 2015. Vol. 8. P. 141–146 (in Russ.)].

52. Савчук Т. Н. Логика : в 3 ч. Минск, 2004. Ч. 3 : Недедуктивные выводы. Логические основы общения.
53. Савчук Т. Н. Прагматика научного гуманитарного дискурса (аргументативный аспект) // Язык и межкультурные коммуникации : материалы V Междунар. науч. конф. (Минск – Вильнюс, 19–23 мая 2015 г.). Минск, 2015. С. 263–267 [Savtchouk T. N. Pragmatics of The Scientific humanitarian discourse (argumentative aspect). Language and Intercultural Communications : proc. of the V Int. sci. conf. (Minsk – Vilnius, 19–23 May 2015). Minsk, 2015. P. 263–267 (in Russ.)].
54. Серебренников Б. А. Роль человеческого фактора в языке. Язык и мышление. М.: Наука, 1988. 244 с.
55. Серль Дж. Р. Что такое речевой акт // Новое в зарубежной лингвистике. М.: Прогресс, 1986. Вып XVII: Теория речевых актов С. 151-169.
56. Сопер П. Основы искусства речи / пер. с англ. М.: Изд-во Агентства «Яхтсмен», 1995. 416 с.
57. Стернин И. А. Основы речевого воздействия. Воронеж: Истоки, 2012. 178 с.
58. Троянская Е.С. К общей концепции понимания функциональных стилей // Особенности стиля научного изложения. М.: Наука, 1976. С. 22-83.
59. Троянская Е. С. Лингвостилистическое исследование немецкой научной литературы. М.: Наука, 1982. 154 с.
60. Троянская Е. С. Полевая структура научного стиля и его жанровых разновидностей // Общие и частные проблемы функциональных стилей. М.: Наука, 1984. С.16-27.
61. Холонина Н. А. Сложноподчиненные предложения, выражающие причинно-следственные отношения (на материале русского и английского языков): автореф....канд. филол. наук. Воронеж, 2001. 23 с.
62. Цветкова Т. М. Конституирующие факторы текста «рассуждение» в научном стиле (на материале лингвистической литературы): автореф. дис. ... канд. филол. наук. М., 1983. 19 с.

63. Чернова П.А. Теория и практика аргументации в современных гуманитарных науках // Вестник Северного (Арктического) федерального университета. Серия: Гуманитарные и социальные науки. Архангельск, 2008. № 1. С. 81-84.
64. Чернявская В. Е. Интерпретация научного текста. 5-е изд. М.: УРСС, 2010. 128 с.
65. Яскевич Я.С. Аргументация в науке. М.: Университетское, 1992. 231 с.
66. Bates E., MacWhinney B. Functionalism and the competition model // The crosslinguistic study of sentence processing. – Cambr.: Cambr. UP, 1989. P.3-73.
67. Chomsky N. Aspects of the Theory of Syntax. MIT Press, 2014. V. 11. 261 p.
68. Diessel H., Hetterle K. Causal Clauses: A Cross-Linguistic Investigation of Their Structure, Meaning, and Use // Linguistic Universals and Language Variation. Berlin, 2011. P. 21-52.
69. Eemeren F. H. van, Houtlosser P. Rhetorical Rationales for Dialectical Movers: Justifying Pragma-Dialectical Reconstructions // Argument in a Time of Change: Definitions, Frameworks, and Critiques : proc. of the 10th NCA/AFA Conf. on Argumentation. Alta, 1998. P. 51–56 [Eemeren F. H. van, Houtlosser P. Rhetorical Rationales for Dialectical Movers: Justifying Pragma-Dialectical Reconstructions. Argument in a Time of Change: Definitions, Frameworks, and Critiques : proc. of the 10th NCA/AFA Conf. on Argumentation. Alta, 1998. P. 51–56 (in Engl.)].
70. Garssen B. Recognizing Argumentation Schemes // Studies in Pragma-Dialectics / eds: F. H. van Eemeren, R. Grootendorst. Amsterdam, 1994. P. 105–111.
71. Gibson C. Locating Geographies of Tourism // Progress in Human Geography. NSW, 2008. V. 32. №. 3. P. 407-422.
72. Hongbao M. The Nature of Time and Space // Nature and Science: электрон. версія журн. 2003. V. 1. № 3. P. 1-11. URL:

- <http://www.sciencepub.org/nature/0101/01-ma.doc> (дата звернення: 20.11.2017).
- 73.Kuhn T.S., Hawkins D. The Structure of Scientific Revolutions // American Journal of Physics. Chicago, 1963. V. 31. №. 7. P. 554-555.
- 74.Lang L. H. P., Stulz R. M., Walkling R. A. A Test of the Free Cash Flow Hypothesis: The Case of Bidder Returns // Journal of Financial Economics. NY, 1991. V. 29. №. 2. P. 315-335.
- 75.Levin S. A. The Problem of Pattern and Scale in Ecology: the Robert H. MacArthur Award Lecture // Ecology. Toronto, 1992. V. 73. №. 6. P. 1943-1967.
- 76.Mohammadi E., Thelwall M. Mendeley Readership Altmetrics for the Social Sciences and Humanities: Research Evaluation and Knowledge Flows // Journal of the Association for Information Science and Technology. 2014. V. 65. №. 8. P. 1627-1638.
- 77.Neisser U., Cognitive Psychology. New York: Appleton Century Crofts, 1967. 351 p.
- 78.Proctor M. C. F., Tuba Z. Poikilohydry and Homoihydry: Antithesis or Spectrum of Possibilities? // New Phytologist. London, 2002. V. 156. №. 3. P. 327-349.
- 79.Rienecker M. M. MERRA: NASA's Modern-Era Retrospective Analysis for Research and Applications // Journal of Climate. Washington, 2011. V. 4. №. 14. P. 3624-3648.
- 80.Schreiber R. Inside Ecomotors' Revolutionary High-Efficiency Engine. July 22, 2010.
- 81.Seligman M. E. P., Csikszentmihalyi M. Positive Psychology: An Introduction. Netherlands: Springer, 2014. P. 279-298.
- 82.Sinnott-Armstrong W. Understanding Arguments. Wadsworth: Cengage Learning, 2010. 560 p.
- 83.Snoeck Henkemans A. F. Analysing Complex Argumentation: The Reconstruction of Multiple and Coordinatively Compound Argumentation in a Critical Discussion. Amsterdam, 1992.

84. Swales J. Genre Analysis: English in Academic and Research Settings. Cambridge University Press, 1990. 272 p.
85. Teahan W. Artificial Intelligence – Agents and Environments. Cambridge: William Teahan & Ventus Publishing ApS, 2010. 257 p.
86. Thom T. Heart disease and stroke statistics-2006 update: a report from the American Heart Association Statistics Committee and Stroke Statistics Subcommittee // Circulation. Waltham, 2006. V. 113. № 6. P. 85-151.
URL: <http://www.thetruthaboutcars.com/2010/07/inside-ecomotorsrevolutionary-high-efficiency-engine/> (дата звернення: 20.11.2017).
87. Vitousek P. M. Beyond global warming: ecology and global change // Ecology. Stanford, 1994. V. 75. № 7. P. 1861-1876.
88. Vojtáš P. Fuzzy logic programming // Fuzzy sets and systems. Praha, 2001. V. 124. № 3. P. 361-370.
89. Walsh C.T., Fischbach M.A. New Ways to Squash Superbugs // Scientific American. Stanford, July, 2009. P. 44-51.

СПИСОК ДОВІДКОВИХ ДЖЕРЕЛ

90. (BWC) – Бацевич Ф. С. Словник термінів міжкультурної комунікації / Ф. С. Бацевич. – К. : Довіра, 2007. – 205 с.
91. (BMV) – Великий тлумачний словник сучасної української мови : 250000 / уклад. та голов. ред. В. Т. Бусел. – К. ; Ірпінь : Перун, 2005. – VIII, 1728 с.

СПИСОК ДЖЕРЕЛ ІЛЮСТРАТИВНОГО МАТЕРІАЛУ

1. (BOS) – В. Обама 2009, URL: <http://www.bartleby.com/124/pres68.html>
2. (HCS) – Hillary Clinton 2016, URL: <http://time.com>

3. (BGS) – Bill Gates. At Harvard, 2006. URL: [http://news.rapgenius.com/ Bill-gates-2007-commencement-speech-at-harvard-annotated](http://news.rapgenius.com/Bill-gates-2007-commencement-speech-at-harvard-annotated)
4. (SJS) – Steve Jobs. Unveiling Apple Macintosh URL: <http://news.rapgenius.com/Steve-jobs-unveiling-apple-macintosh-annotated>
5. (ABC) – ABC News: URL: <http://abcnews.go.com/International/wireStory/obama-climatechange-pause-american-leadership-5150745>
6. (BBC) – BBC News: URL: <http://www.bbc.com/news/world-asia-42215547>
7. (BBC)– BBC News: URL: <https://www.bbc.com/future/article/20191111-gender-basedviolence-prevention-project-in-india>
8. (BBC) – BBC News: URL: https://www.bbc.com/news/business50315019?intlink_from_url=https://www.bbc.com/news/science_and_environment&link_location=live-reporting-story
9. (FOX) –Fox News: URL: <https://www.foxnews.com/world/russia-empire-africa-nuclearmercenaries-minerals>
- 10.(NYD) – NY Daily News: URL: <http://www.nydailynews.com/new-york/drunken-manattacked-mom-beat- straphangers-article-1.3640105>
- 11.(NYD) – NY Daily News: URL: <http://www.nydailynews.com/opinion/dumb-donald-trumparticle-1.3553281>
- 12.(TGN) – The Guardian: URL: <https://www.theguardian.com/environment/2017/dec/04/deathair-pollution-cut-if-uk-hits-walking-and-cycling-targets>
- 13.(TG) – The Guardian: URL: <https://www.theguardian.com/environment/2019/nov/12/gretathunberg-climate-crisis-message-vote>
- 14.(TG) – The Guardian: URL: <https://www.theguardian.com/world/2017/dec/03/tens-ofthousands-join-anti-corruption-protest-on-streets-of-tel-aviv-israel>

ДОДАТОК

Засоби вираження аргументативності в англійськомовному мас-медійному дискурсі та особливості їх передачі українською мовою

№	Текст оригіналу	Текст перекладу
1	<p><i>But the key thing is that if <u>you gonna make connections which are innovative, you've got to connect two experiences together, then you have to not have the same bag of experience as everyone else does, or else you're going to make the same connections, and then you won't be innovative, and then nobody will give you an award.</u></i></p>	<p>Але головне в тому, що якщо <u>ви хочете</u> встановити інноваційні зв'язки, <u>вам доведеться</u> зв'язати два досвіди разом, тоді <u>ви не повинні мати</u> той самий пакет досвіду, як у всіх інших, інакше <u>ви збираєтеся</u> ті самі зв'язки, і тоді <u>ви не будете</u> новатором, і тоді ніхто не дасть вам нагороду(переклад наш – Л.М.).</p>

2	<p><i>In some areas the ability to watch people who <u>practice very well</u>, to see their results that <u>are numerically analyzed</u>, to understand what those techniques are, it's been difficult to create that learning cycle</i></p>	<p>У деяких областях, завдяки здатності спостерігати за людьми, які дуже добре практикуються, бачити їх результати, які аналізуються чисельно, розуміти, що це за методики, було важко створити такий цикл навчання.</p>
3	<p><i>I decided to take a calligraphy class to learn how to do this... <u>It was beautiful, historical, artistically subtle in a way that science can't capture, and I found it fascinating.</u></i></p>	<p>Я вирішив взяти урок каліграфії, щоб навчитися це робити ... Це було красиво, історично, художньо витончено таким чином, що наука не може захопити, і це мене захопило.</p>
4	<p><i>It could be <u>exhilarating, intimidating, sometimes even discouraging</u>, but always challenging.</i></p>	<p>Це може бути <u>хвилюючим, залякуючим, іноді навіть знеохочуючим</u>, але це завжди виклик.</p>
5	<p><i>Now, we also need to revolutionize how we write software, where we can define things at a <u>much higher level</u>.</i></p>	<p>Тепер нам також потрібно зробити революцію в тому, як ми пишемо програмне забезпечення, де ми можемо визначати речі <u>на вищому рівні</u>.</p>
6	<p><i>The new findings reiterate that <u>walking and cycling have a huge role to play in tackling the air quality crisis that causes tens of thousands of</u></i></p>	<p>Нові дослідження підтверджують, що <u>піші прогулянки та поїздки на велосипеді</u> насправді відіграють надзвичайно важливу роль у вирішенні проблем, пов'язаних із</p>

	<i>premature deaths every year (TGN, URL).</i>	серйозним повітрям криза якості тисячі передчасних смертей щороку.
7	<i>And yet if you describe say in English their products, <u>you'd only find like 40 pages of difference</u> (FOX, URL).</i>	І все ж, якщо ви спробуєте знайти англійською мовою їх продукцію, ви <u>знайдете лише 40 сторінок різниці</u> .
8	<i>You've got to find what you love. And that is as true for your work as it is for your <u>lovers</u> (FOX, URL).</i>	Ви повинні знайти те, що вам подобається. І це так само справедливо для вашої роботи, як і для ваших <u>коханих</u> .
9	<i>Your work is going to fill a large part of <u>life</u>, and the only way to be truly satisfied is to do what you believe is <u>great work</u> (FOX, URL).</i>	Ваша робота наповнить значну <u>частину</u> вашого життя, і єдиний спосіб бути справді задоволеним – це робити те, що, на вашу думку, є великою роботою.
10	<i>And the only way to do <u>great work</u> is to love what you do (FOX, URL).</i>	І єдиний спосіб зробити <u>велику роботу</u> – це любити те, що робиш.
11	<i>If you haven't found it yet, <u>keep looking</u> (FOX, URL).</i>	Якщо ви ще не знайшли, <u>продовжуйте пошуки</u> .
12	<i><u>Don't settle</u>. As with all matters of the heart, you'll know when you find it (FOX, URL).</i>	<u>Не влаштовуйся на цю роботу</u> . Як і у всіх справах серця, ви дізнаєтесь, коли знайдете.
13	<i>And, like any <u>great relationship</u>, it just gets better and better as the years roll</i>	І, як і будь-які <u>чудові стосунки</u> , з роками вони стають все кращими і

	<i>on” (FOX, URL).</i>	кращими
14	<i>Pixar went on to create the world’s first computer animated feature film, Toy Story, and is now the most successful animation studio in the world(FOX, URL).</i>	<u>Піксар</u> створив перший у світі комп’ютерний анімаційний художній фільм «Історія іграшок» і зараз є найуспішнішою анімаційною студією у світі.
15	<i>In a remarkable turn of events, Apple bought NeXT, I returned to Apple, and the technology we developed at NeXT is at the heart of Apple’s current renaissance”(FOX, URL).</i>	У найнепередбачений поворот подій Apple придбала <u>NeXT</u> , я повернувся в Apple, і технологія, яку ми розробили в NeXT, лежить в основі сучасного відродження <u>Apple</u> .
16	<i>It was created by a fellow named Stewart Brand not far from here in Menlo Park, and he brought it to life with his poetic touch(FOX, URL).</i>	Його створив хлопець на ім'я <u>Стюарт Бренд</u> недалеко відсюди, в парку Менло, і він оживив його своїм поетичним нотками.
17	<i>But I naively chose a college that was almost as expensive as Stanford, and all of my working-class parents’ savings were being spent on my college tuition(FOX, URL).</i>	Але я наївно вибрав коледж, який був майже таким же дорогим, як Стенфорд, і всі заощадження <u>батьків мого робочого класу</u> витрачались на навчання в коледжі.
18	<i>After six months, I couldn't see the value in it. I had no idea what I wanted to do with my life and no idea how college was going to help me figure it out(FOX, URL).</i>	Через <u>півроку</u> я не міг побачити значення в цьому. Я не уявляв, що я хочу робити зі своїм життям, і не уявляв, як коледж допоможе мені це зрозуміти

19	<i>And, I'm not exactly sure what that means, <u>but just obviously that's the case</u>(FOX, URL).</i>	І я не зовсім впевнений, що це означає, <u>але очевидно, що це так.</u>
20	<i>And I think our particular – this particular – generation of people that is your guardian, is doing an extremely poor job in one area, <u>and one area</u> where all of the help that you all can muster is really necessary(FOX, URL).</i>	І я думаю, що наше особливе – саме це – покоління людей, яке є вашим опікуном, робить надзвичайно погану роботу в одній області та <u>в іншій</u> , де дійсно необхідна вся допомога, яку ви всі можете отримати.
21	<i>And that is that the chances that this planet is gonna remain in one piece through your <u>natural lifetimes</u> are not extremely high(FOX, URL).</i>	І це те, що шанси на те, що ця планета залишиться цілісним впродовж вашого <u>природного життя</u> , не надзвичайно високі
22	<i>Because almost everything – all <u>external expectations</u>, all pride, all fear of embarrassment or failure – these things just fall away in the face of death, leaving only what is truly important(FOX, URL).</i>	Оскільки майже все – всі <u>зовнішні очікування</u> , вся гордість, увесь страх збентеження чи невдачі – ці речі просто відпадають перед лицем смерті, залишаючи лише те, що справді важливо.
23	<i>Remembering that you are going to die, certainly is the best way I know to avoid the trap of thinking you have something to <u>lose</u> (FOX, URL).</i>	Пам'ятаючи, що ти помреш, безумовно, найкращий спосіб, який я знаю, щоб уникнути пастки думати, що тобі є що <u>втрачати</u> .
24	<i>I'm pretty <u>sure none of this</u> would have happened if I hadn't been fired from Apple (FOX, URL).</i>	Я майже впевнений, <u>що нічого з цього</u> не сталося б, якби мене не звільнили з Apple.

25	<i>It was an <u>awfully</u> tasting medicine, but I guess the <u>patient</u> needed it (FOX, URL).</i>	Це були <u>жахливі на смак ліки</u> , але, мабуть, <u>пацієнту</u> вони були потрібні.
26	<i>Sometimes life hits you in the head with a brick. <u>Don't lose faith</u>(FOX, URL).</i>	Іноді життя б'є тебе в голову цеглою. <u>Не втрачайте віри</u> .
27	<i>I'm convinced that the <u>only thing that kept me going</u> was that I loved what I did (FOX, URL).</i>	Я впевнений, що єдине, <u>що мене підтримувало</u> , – це те, що я любив те, що робив
28	<i><u>Just how dumb Donald Trump is: Look at how counterproductive his war on the Republican Party has been.</u> (FOX, URL).</i>	<u>Який тільки Дональд Трамп недалекий</u> . Тільки-но подивіться наскільки недоцільною є його боротьба проти Республіканської партії.
29	<i>Is Donald Trump, as Secretary of State Rex Tillerson reportedly stated, a <u>moron</u>? (FOX, URL).</i>	Чи може Дональд Трамп й справді <u>бовдур</u> , як відповідно до певних джерел висловився Генеральний секретар Рекс Тіллерсон?
30	<i>It is safe to say Trump has made some <u>incredibly dumb</u> moves as President(FOX, URL).</i>	З впевненістю можна сказати, що Трамп зробив декілька неймовірно <u>дурних</u> вчинків в якості Президента США.
31	<i>His presidency has, <u>so far, not been a</u></i>	До цього моменту, його

	<i>largely successful one</i> (FOX, URL).	перебування на посаді <u>не є вельми успішним.</u>
32	<i>As I wrote two months ago, Trump is isolated, impotent and <u>has an overblown sense of grievance</u></i> (FOX, URL).	Як я й писав два місяці тому, Трамп віддалений, <u>безсилий та має надмірне почуття образливості.</u>
33	<i>Congress has largely distanced itself from him and his <u>agenda</u></i> (FOX, URL).	Конгрес значно віддалився від нього та його <u>порядку денного.</u>
34	<i>Simply put: When it comes to tackling the important issues of the day, Congress is <u>putting Trump at the kids' table</u></i> (FOX, URL).	Простіше кажучи: коли справа доходить до прийняття рішень з приводу важливих питань дня, тоді Конгрес <u>ставиться до Трампа як до малої дитини.</u>
35	<i><u>The Russians</u> are coming – to Africa. And it's worrying U.S. analysts</i> (FOX, URL).	<u>Росія</u> наступає – на Африку. Й це хвилює американських аналітиків.
36	<i>But far from being frightened, the leaders of many African countries are welcoming Moscow <u>with open arms</u></i> (FOX, URL).	Проте замість того, щоб бути наляканими, лідери значної кількості країн <u>Африки приймають Москву з розпростертими обіймами.</u>
37	<i>So much(arms) so that <u>representatives of 43 of Africa's U.N. member states</u> attended a summit hosted by Russian President Vladimir Putin this past week...</i> (FOX, URL).	Й варто зазначити з такими широкими , що <u>представники 43 африканських країн</u> , які є членами ЄС, відвідали саміт організований російським президентом

		Володимиром Путіним минулого тижня...
38	<i>Russia appears, another analyst says, to be making deals while the U.S. <u>sleeps on the job</u> (FOX, URL).</i>	За твердженням одного з аналітиків, виявляється, що Росія укладає торгівельні угоди, в той час як уряд США <u>сидить склавши руки</u> .
39	<i>President Trump has yet to visit the <u>African continent</u>, but Putin has (FOX, URL).</i>	Президент Трамп ще повинен прилетіти з візитом на <u>Африканський континент</u> , але Путін вже це зробив.
40	<i>Free Women Writers, an organisation supporting female writers in Afghanistan, <u>issued a response to Mr Ghani's comments on Facebook</u> (NYD, URL).</i>	Вільні письменниці, організація, яка підтримує жінок-письменниць в Афганістані, <u>надала свою відповідь містеру Гані</u> в коментарях у Фейсбук.
41	<i>Who can be the hope for Afghan women when their president thinks being a woman as well as womanhood is embarrassing, – <u>they said</u>(NYD, URL).</i>	Хто може стати надією для афганських жінок, коли президент країни вважає, що бути жінкою, так само й належати до жіноцтва – це бентежно, – <u>стверджує коментар</u>
42	<i>Let me begin <u>by saying</u> that although this has been billed as an anti-war rally, I stand before you as someone who is not opposed to war in all circumstances (NYD, URL).</i>	Дозвольте мені <u>почати з того, що</u> , хоча це було оголошено як антивоєнний мітинг, я стоятиму перед вами як хтось, хто не проти війни за будь-яких обставин.

43	<p><i>The Civil War was one of the bloodiest in history, and yet it was only through the crucible of the sword, the sacrifice of multitudes, that we could begin to perfect this union, and drive the scourge of slavery from our soil</i> (NYD, URL).</p>	<p>Громадянська війна була однією з найкривавіших в історії, і все ж лише <u>завдяки тиглеві меча</u>, жертві безлічі людей ми могли почати вдосконалювати цей союз і виганяти лихо рабства з нашого ґрунту.</p>
44	<p><i>I do my engineering in high heels not a hard hat". The clichéd image of an engineer is of a man in a hard hat, but one female engineer says she is more likely to wear high heels to work. Pavlina Akritas is a lighting designer at multinational firm Arup, and she has been helping to highlight the lack of women in engineering... "If you google 'engineer' you only see these hard hats, but personally if I was asked how many times I wear a hard hat, it's probably two weeks per year," says Ms Akritas. "On other occasions, I wear my heels – I like my heels – and my dresses" (BBC, URL)</i></p>	<p><u>Я займаюся інженерною діяльністю на високих підборах, а не в касці</u>. Стереотипно уявляючи інженера, ми зазвичай уявляємо собі чоловіка в касці, проте для жінки-інженера <u>більш прийнятним є ходити на роботу в туфлях на високих підборах</u>. Павліна Акрітас працює інженером з освітлення в багатонаціональній компанії "Arup", й окрім того, вона допомагає висвітлювати проблему нестачі жінок в інженерній діяльності... «Якщо ти зауглиш слово «інженер» то побачиш там лише каски та захисні шоломи», але якщо мене особисто запитати, як часто я вдягаю шолом на роботі, то я можу сказати, що ношу його ймовірно лише декілька разів на</p>

		рік», говорить Міс Акрітас. «У всіх інших випадках, я ходжу на роботу в туфлях на високих підборах. Я люблю свої туфлі, так само як і свої сукні».
45	<i>My grandfather signed up for a war the day after <u>Pearl Harbor</u> was bombed, fought in Patton's army (NYD, URL).</i>	Мій дідусь записався на війну на наступний день після бомбардування <u>Перл-Харбора</u> , воював в армії Паттона.
46	<i>He <u>see</u> the dead and dying across the fields of Europe (NYD, URL).</i>	Він <u>бачив</u> мертвих і вмираючих по полях Європи.
47	<i>My <u>message</u> to the Americans is the same as to <u>everyone</u> – that is to unite behind the science and to act on the science,” Thunberg told <u>the Guardian</u> on <u>Tuesday</u>. “We must realize this is a crisis, and we must do what we can now to spread awareness about this and to put pressure on the people in power. And especially, the US has an election coming up soon, and it’s very important that for everyone who can vote, vote (TG, URL)</i>	Мій <u>меседж</u> до всіх американців такий самий, як і до <u>всіх інших людей</u> . Звучить він так: об’єднуйтеся навколо науки або ж впливайте на науку», такий коментар дала Гунберг представникам <u>The Guardian</u> у <u>вівторок</u> . «Ми повинні усвідомити, що це справжня криза. Окрім того ми повинні роботи те, що можемо, з метою поширити обізнаність про це та тиснути на людей, які знаходяться при владі. Найпаче, в Америці скоро проведитимуться вибори, тож найважливіший меседж до

		кожного, хто може голосувати – голосуйте».
48	<i>He fought in the name of a <u>large freedom</u>, part of that arsenal of democracy that triumphed over evil, and he did not fight in vain. I don't oppose all wars (NYD, URL).</i>	Він воював в ім'я <u>більшої свободи</u> , частини того арсеналу демократії, який перемагав зло, і він не бився даремно. Я не виступаю проти всіх війн.
49	<i><u>I don't oppose all wars</u>. And I know that in this crowd today, there is no shortage of patriots, or of patriotism (NYD, URL).</i>	<u>Я не виступаю проти всіх війн</u> . І я знаю, що в цьому натовпі сьогодні не бракує ані патріотів, ані патріотизму.
50	<i>What I am opposed to is a <u>dumb war</u>. What I am opposed to is a rash war (NYD, URL).</i>	Я проти цієї <u>безглуздої війни</u> . Я проти цієї війни у спішці.
51	<i>He said he sees people getting in trouble for their tweets, and says they should <u>follow the old advice of thinking before you speak</u>: “<u>Think before you tweet</u>,” Obama said. “Same principle.” (ABC, URL)</i>	Він сказав, що бачить як люди потрапляють у неприємності через їхні твіти, й потім додав, що їм потрібно <u>дослухатися до давно відомої поради</u> : слово – не горобець, вилетить – не спіймаєш. «Твіт – не горобець, вилетить – не спіймаєш», сказав Обама, «Принцип той самий».
52	<i><u>What I am opposed to is the attempt by political hacks like Karl Rove to distract us from a rise in the uninsured, a rise in the poverty rate, a</u></i>	<u>Що я проти</u> , так це спроба політичних хакерів, таких як Карл Роув, відволікти нас від зростання незастрахованих, зростання рівня

	<i>drop in the median income – to distract us from corporate scandals and a stock market that has just gone through the worst month since the Great Depression</i> (NYD, URL).	бідності, падіння середнього доходу – відвернути від корпоративних скандалів та фондового ринку, щойно пережив найгірший місяць з часів Великої депресії.
53	<i>That's what I'm opposed to. <u>A dumb war. A rash war</u></i> (NYD, URL).	Ось чому я проти. <u>Безглузда війна. Війна у спішці.</u>
54	<i>A war based not on reason but on passion, <u>not on principle but on politics</u></i> (NYD, URL).	Війна, заснована не на розумі, а на <u>пристрасті, не принципово, а на політиці.</u>

55	<i>Now <u>let me be clear</u> – I suffer no illusions about Saddam Hussein</i> (NYD, URL).	Тепер, <u>хай буде ясно</u> : я не маю ілюзій щодо Саддама Хусейна.
56	<i>He is <u>a brutal man. A ruthless man</u></i> (NYD, URL).	Він <u>жорстокий чоловік. Безжальна людина.</u>
57	<i>A man who butchers his own people to secure his <u>own power</u></i> (NYD, URL).	Людина, яка ріже власний народ, щоб забезпечити <u>власну владу.</u>
58	<i>He has repeatedly defied UN resolutions, thwarted <u>UN inspection teams</u>, developed chemical and biological weapons, and coveted nuclear capacity</i> (NYD, URL).	Він неодноразово кидав виклик <u>резольоціям ООН</u> , заважав інспекційним групам ООН, розробляв хімічну та біологічну зброю та бажав ядерного потенціалу.
59	<i>He's a bad guy. The world, and the</i>	Він поганий хлопець. Світу та

	<i>Iraqi people, <u>would be better off without him</u> (NYD, URL).</i>	іракському <u>народу було б краще без нього.</u>
60	<i>I know that even a successful war against Iraq will require a US occupation of <u>undetermined length</u>, at <u>undetermined cost</u>, with <u>undetermined consequences</u> (NYD, URL).</i>	Я знаю, що навіть для успішної війни проти Іраку потрібна буде американська окупація <u>невизначеної тривалості</u> , невизначеною ціною, з невизначеними наслідками.
61	<i>I know that an invasion of Iraq without a clear rationale and without strong international support will only <u>fan the flames of the Middle East</u>, and encourage the worst, rather than best, impulses of the Arab world, and strengthen the recruitment arm of Al Qaeda (NYD, URL).</i>	Я знаю, що вторгнення в Ірак без чіткого обґрунтування та без потужної міжнародної підтримки лише <u>розпалить полум'я Близького Сходу</u> та заохотить найгірші, а не найкращі імпульси арабського світу та зміцнить вербувальну армію Аль-Каїди.
62	<i>I am not opposed to all wars. <u>I'm opposed to dumb wars</u> (NYD, URL).</i>	Я не виступаю проти всіх війн. <u>Я виступаю проти дурних війн.</u>
63	<i>You want a fight, President Bush? Let's finish the fight with <u>Bin Laden and Al Qaeda</u>, through effective, coordinated intelligence, and a shutting down of the financial networks that support terrorism, and a homeland security program that involves more than color-coded</i>	Ви хочете битися, президент Буш? Давайте закінчимо боротьбу з <u>Бін Ладеном та Аль-Каїдою</u> через ефективну, скоординовану розвідку та вимкнення фінансових мереж, що підтримують тероризм, та програму національної безпеки, яка передбачає не лише кольорові

	warnings (NYD, URL).	попередження.
64	<i>You want a fight, President Bush?(NYD, URL).</i>	<u>Ви хочете битися, президент Буш?</u>
65	<i>The consequences of war are dire, the sacrifices immeasurable (NYD, URL).</i>	<u>Наслідки війни жахливі</u> , жертв не злічити.
66	<i>We may have occasion in our lifetime to once again rise up in defense of our freedom, and pay the wages of war (NYD, URL).</i>	Ми можемо мати нагоду за все своє життя знову піднятися на захист своєї свободи і виплатити зарплату війні.
67	<i>But we ought not – <u>we will not</u> – travel down that hellish path blindly (NYD, URL).</i>	Але нам не слід – <u>ми не будемо</u> – сліпо рухатись тим пекельним шляхом.
68	<i>Nor should we allow those who would march off and pay the ultimate sacrifice, who would prove the full measure of devotion with their blood, to make such <u>an awful sacrifice in vain</u> (NYD, URL).</i>	Також ми не повинні дозволяти тим, хто пішов би маршем і приніс остаточну жертву, хто довів всю кров відданості своєю кров'ю, <u>марно приносити таку жахливу жертву.</u>
69	<i>Let's fight to wean ourselves off <u>Middle East oil</u>, through an energy policy that doesn't simply serve the interests of Exxon and Mobil (NYD, URL).</i>	Давайте боротись, щоб відучити себе <u>від близькосхідної нафти</u> , шляхом енергетичної політики, яка не просто відповідає інтересам Еххон та Мобіл.
70	<i>Those are the battles that we need to fight. Those are the battles that we</i>	Це ті битви, які нам потрібно вести. Це ті битви, до яких ми

	<i>willingly join. <u>The battles against ignorance and intolerance. Corruption and greed. Poverty and despair</u> (NYD, URL).</i>	охоче вступаємо. <u>Битви проти невігластва та нетерпимості. Корупція та жадібність. Бідність і зневіра.</u>
--	--	--

71	<i>Donald Trump's ideas aren't just different – <u>they are dangerously incoherent</u>(HCS, URL).</i>	Ідеї Дональда Трампа не просто відрізняються – <u>вони небезпечні для наслідування.</u>
72	<i>They're not even really ideas – just a <u>series of bizarre rants, personal feuds, and outright lies...</u>(HCS, URL).</i>	Вони навіть не є насправді ідеями – <u>лише низка химерних скандалів, особистих чвар і відвертої брехні ...</u>
73	<i>He believes America is <u>weak. He called our military a disaster.</u>(HCS, URL).</i>	Він вважає, що Америка <u>слабка. Він назвав наших військових катастрофою.</u>
74	<i>He said we are – <u>and I quote – a «third-world country. And he's been saying things like that for decades</u> (HCS, URL).</i>	Він сказав, що ми – <u>і я цитую – «країна третього світу. І він говорив подібні речі протягом десятиліть.</u>
75	<i>Today too many mothers are asked to get up and get out after 24 hours of childbirth... <u>That's why the president should support a bill that would prohibit such a practice</u> (BBC, URL).</i>	Сьогодні занадто багатьох матерів просять встати і піти після 24 годин пологів ... <u>Ось чому президент повинен підтримати законопроект, який забороняє таку практику.</u>
76	<i><u>That's why more hospitals ought to</u></i>	<u>Ось чому</u> більшій кількості

	<i>install 24-hour hotlines to answer questions(BBC, URL).</i>	лікарень слід встановлювати цілодобові «гарячі лінії» для відповіді на запитання
77	<i><u>We have to do whatever it takes to help parents meet their responsibilities(BBC, URL).</u></i>	<u>Ми маємо робити все необхідне, щоб допомогти батькам виконати свої обов'язки.</u>
78	<i><u>If you lose your job, it's bad enough, but your daughter shouldn't have to lose her doctor, too(BBC, URL).</u></i>	Якщо ви втратите роботу, це досить погано, але вашій дочці не доведеться втрачати допомогу лікаря.
79	<i><u>And our nation still must find a way to offer affordable health care coverage to the working poor and the 10 million children who lack health insurance today(BBC, URL).</u></i>	І наша країна все ще повинна знайти спосіб запропонувати доступне медичне обслуговування охопленим бідним верствам населення та 10 мільйонам дітей, які сьогодні не мають медичного страхування.
80	<i><u>General Motors said, we think creating jobs in the United States should be a source of bipartisan pride. That's what they said, and they're right(BOS, URL).</u></i>	“General Motors” заявив, що ми вважаємо, що створення робочих місць у Сполучених Штатах має стати предметом гордості двох партій. Це те, що вони сказали, і мають рацію.
81	<i><u>I couldn't agree more (BOS, URL).</u></i>	<u>Я не міг погодитись більше.</u>

82	<i>And I understand Governor Romney has a tough time here in Ohio because he was against saving the auto industry(BOS, URL).</i>	І я розумію, що губернатору Ромні важко провести час тут, в штаті Огайо, <u>тому що він був проти порятунку автомобільної промисловості.</u>
83	<i>And the auto industry accounts for one out of eight jobs here in Ohio. So I get that it's a problem for him (BOS, URL).</i>	І на автопромисловість припадає одне з восьми робочих місць <u>тут, в Огайо.</u> Тож я зрозумів, що для <u>нього це проблема.</u>
84	<i>But you can't run away four day, five days, six days before an election – run away from that position(BOS, URL).</i>	Але <u>ви не можете втекти за чотири дні, за п'ять днів, за шість днів до виборів – тікати з цієї посади.</u>
85	<i>Especially when you're on videotape saying the words, "let Detroit go bankrupt". He said it... (BOS, URL).</i>	Особливо, коли ви на відеокасеті вимовляєте слова: «нехай Детройт збанкрутує». <u>Він сказав це ...</u>
86	<i>That's not what being President is about(BOS, URL). AUDIENCE MEMBER: <u>No, it ain't!</u> PRESIDENT: Another \$5 trillion tax cut that favors the wealthy – that's not change.: <u>No, it ain't!</u>(BOS,</i>	<u>Нам потрібен зовсім не такий Президент.</u> ЧЛЕН АУДИТОРІЇ: <u>Ні, це не так!</u> ПРЕЗИДЕНТ: Ще одне зниження податку на 5 трильйонів доларів, яке сприяє багатим, – це не

	URL).	зміниться. <u>Ні, це не так!</u>
87	<p><i>India's Action for Equality programme seeks to end violence against <u>women</u> – by focusing on <u>teenaged boys</u>. Eighteen-year-old Omkar used to take out his anger on his younger sister Ritu. Now, his mother Kanta says, he talks to her respectfully and calmly. He also helps much more around the house. “He makes tea if somebody’s home; he also does household chores like cleaning the house and sorting out things. He behaves differently than other boys of the community – he’s very well behaved,” says Kanta (BBC, URL)</i></p>	<p><i>Програма Action for Equality, яка впроваджена в Індії намагається знайти способи покінчити з жорстоким поводженням та насиллям проти жінок. Головним чином, вона сфокусована на хлопцях-підлітках. Раніше вісімнадцятирічний Омкар виміщав злість на своїй молодшій сестрі Риту. Проте зараз, за словами його матері, він говорить з нею ввічливо та спокійно. Окрім того він набагато більше допомагає в будинку. «Він робить чай, якщо хтось вдома, також він виконує домашні обов’язки, такі як прибирання чи сортування речей. Він поводить себе інакше, ніж решта хлопців з громади – він поводитьсь дуже добре», говорить Канта.</i></p>
88	<p><i>I think the time has come to change the government. The government is corrupt. We’re <u>sick of the corrupt</u>,” said a protester, Avi Elmozlinu. “Bibi and his government are destroying the country. There’s been</i></p>	<p><i>На мою думку настав час зміни уряду. Уряд – корумпований. Ми <u>ситі по горло</u> корупцією так висловився протестуючий Аві Ельмозліну. «Бібі та його уряд руйнують країну. Корупції вже</i></p>

	<i>enough corruption,” said one demonstrator, Michal, a Tel Aviv resident who preferred not to give his full name (TG, URL)</i>	<i>достатньо», – сказав житель Тель-Авіву Міхаль, один із демонстрантів, який вирішив не озвучувати повне ім'я.</i>
89	<i>Central banking works like a <u>cozy compulsory bank cartel</u> to expand the banks' liabilities; and the banks are now able to expand on a larger base of cash in the form of central bank notes as well as gold (TG, URL).</i>	<i>Центральний банк працює за <u>змовою</u> і обов'язковий банківський картель для розширення зобов'язань банків; і банки тепер можуть розширити більшу базу грошових коштів у формі центральних банків, а також золота</i>
90	<i>Jefferson, who has eight <u>prior arrests</u>, was charged with assault, acting in a manner injurious to children, <u>menacing</u> and resisting arrest (NYD, URL)</i>	<i>Джефферсон, який мав вісім арештів в <u>минулому</u>, був звинувачений в насильстві, діючи в манері кривдній щодо дітей, <u>являючи собою загрозу</u> та чинячи опір арешту.</i>
91	<i>The first finding that emerges from <u>these tables</u> is the high number of firms without any ... (TG, URL).</i>	<i><u>Перша знахідка, яка впливає з цих таблиць</u>, – це велика кількість фірм, що не мають ...</i>
92	<i>To reveal the answer to this <u>question</u>, look at four specific cases for Edelweiss. <u>See how each impacts the balance sheet without upsetting the basic equality</u> (TG, URL).</i>	<i><u>Щоб розкрити відповідь на це питання</u>, розглянемо чотири конкретні випадки Едельвейс. <u>Подивіться, як кожен впливає на баланс</u>, не порушуючи базової</i>

		рівності.
93	<i><u>Gary Dixon, United Utilities customer services director, said:</u></i> « <i>The report shows that we have made some good progress this year, and the number of complaints has reduced. But there is still a lot of work to do and I want to reassure customers that we will continue to improve our services to drive down complaints even further..</i> » (TG, URL).	Гері Діксон, директор з обслуговування споживачів United Utilities, зазначив: «Звіт показує, що цього року ми досягли значного прогресу, і кількість скарг зменшилась. Але є ще багато роботи, і я хочу запевнити клієнтів, що ми будемо продовжувати вдосконалювати наші послуги, щоб ще більше знижувати скарги .. »
94	<i><u>Probably the most discussed argument of how actively engaging in science might increase applied research productivity is the fact that this link to science leads to a better identification absorption and integration of external (public) knowledge.</u></i> (TG, URL).	Ймовірно, <u>найбільш обговорюваним аргументом</u> того, наскільки активна участь у науці може збільшити продуктивність прикладних досліджень, є <u>той факт, що цей зв'язок з наукою веде до кращого ідентифікаційного поглинання та інтеграції зовнішніх (громадських) знань.</u>
95	<i><u>What, then, are the causes of periodic depressions? Must we always remain agnostic about the causes of booms and busts?</u></i> (TG, URL).	<u>Тоді в чому причини періодичних депресій?</u> Чи завжди ми повинні залишатися агностичними щодо причин буму та поразки?
96	<i><u>Is it really true that business cycles</u></i>	<u>Чи справді правда, що ділові цикли</u>

	<i>are rooted deep within the free-market economy, and that therefore some form of government planning is needed if we wish to keep the economy within some kind of stable bounds?</i> (TG, URL).	вкорінені глибоко в економіці вільного ринку, і що тому необхідна певна форма державного планування, якщо ми хочемо зберегти економіку в певних стабільних межах?
97	<i>The economic repercussions of a stockmarket crash depend less on the severity of the crash itself than on the response of economic policymakers, particularly central bankers</i> (TG, URL).	Економічні наслідки краху фондового ринку <u>залежать менше від тяжкості самого краху, ніж від реакції політиків економічної політики, особливо центральних банків.</u>
98	<i>Modern economists «solve» this problem by simply keeping their general price and market theory and their business cycle theory in separate, tightly-sealed compartments, with never the twain meeting, much less integrated with each other</i> (TG, URL).	Сучасні економісти <u>«вирішують» цю проблему, просто тримаючи загальну теорію цін і ринку та теорію ділового циклу в окремих, щільно закритих відділеннях, ніколи не зустрічаючись удвох, а тим більше не інтегруючи між собою.</u>
99	<i>Economists, unfortunately, have forgotten that there is only one economy and therefore only one integrated economic theory</i> (TG, URL).	На жаль, економісти забули, що існує лише одна економіка і, отже, <u>одна інтегрована економічна теорія.</u>
100	<i>We confirm previous findings in the</i>	<u>Ми підтверджуємо попередні</u>

	<i>literature that firms with science linkages seem to enjoy at least some superior innovation performance</i> (TG, URL).	висновки в літературі, що фірми, що мають наукові зв'язки, мабуть, користуються принаймні певними інноваційними показниками.
--	--	--

SUMMARY

The Master Degree Thesis examines the ways to implement the category of argumentation in modern English using the example of mass-media texts in English, in which the problem of understanding meaning is particularly acute. The main types of argumentation are determined and the ways of their representation in the studied type of texts are considered. As a subject of study, argumentative conclusions were taken, both deductive and inductive, functioning in a mass-media discourse, influencing the reader in accordance with the intentions of the author of a certain specific work. This article explores the concept of argumentation and its main types, discusses the techniques of deductive and inductive argumentation in English mass-media texts, and studies the functional and stylistic features of mass-media discourse.

The purpose of the work helps to identify and determine the features of the implementation of the category of argumentation in mass texts and the peculiarities of their transmission in the Ukrainian language.

In connection with the appeal to this project the following tasks were set:

1. define the concept of argumentation in modern English linguistics;
2. identify the means of argumentation;
3. to investigate the peculiarities of the translation of argumentativeness into Ukrainian.

The following research methods were used to solve problems:

- analytical method for systematization of scientific literature on research topics;
- the method of continuous selection to determine the research materials;
- method of linguistic description and observation for systematization and interpretation of characteristic structural and semantic features of socio-political vocabulary in journalistic discourse;
- method of reflection to identify ways to solve the problematic translation of socio-political vocabulary in journalistic discourse;
- contextual-interpretive method for determining the strategy of influencing the recipient;
- methods of comparative analysis of the original text and the translated text.

The topicality of the topic of use is due to the fact that recently there is a growing interest in the study of the means of argumentation, which include the created means, which has an impact that without clear logical reasoning can not be effective. We may also consider it best to note that the logic arose from practical arguments in the course of discussions, public disputes, and confrontation between the prosecution and the defense in court cases. As a result, its laws and rules have become the most important means of communication between people. Logical argumentation is focused on the mind, not on the feelings and emotions of people, in contrast to moral, psychological and other means of persuasion, and therefore has a special impact.

The practical significance of the work in the past, that as a result of this study can be used as a data transfer for the development of special courses in linguistics, rhetoric, stylistics and pragmatics.

The structure of the thesis is determined by the scientific logic of the study, its support and objectives. The work is done from the introduction, three sections, towers, a list of sources used (89 names) and additional entries. Total volume of work – 104 pages.

Keywords: argumentativeness, arguments, means of translation, discourse, mass-media discourse, structural and organizational peculiarities, typology.